

Stora Enso Tilinpäätöstiedote

Tammikuu–joulukuu 2017

Q4

storaenso

Kannattava kasvu nopeutuu

Osinkoehdotus 0,41 euroa osakkeelta

Q4/2017 (verrattuna Q4/2016)

- Liikevaihto kasvoi 3,0 % ja oli 2 511 (2 438) milj. euroa. Tämä oli jo neljäs perättäinen vuosineljännes, jolloin liikevaihto kasvoi. Liikevaihto ilman paperiliiketoimintaa nousi 6,2 %. Kasvu johtui pääasiassa suotuisasta hintakehityksestä ja strategisten investointien ylösajosta Beihaisa, Varkaudessa ja Murówin sahalla.
- Operatiivinen liiketulos kasvoi 46,6 % ja oli 280 (191) milj. euroa pääasiassa suotuisan hintakehityksen, korkeampien volyymien ja strategisten investointien onnistuneen ylösajon seurauksena. Operatiivinen liiketulosprosentti oli 11,2 % (7,8 %).
- Osakekohtainen tulos oli 0,22 (0,12) euroa. Osakekohtainen tulos ilman vertailukelpoisuuteen vaikuttavia eriä kasvoi 0,26 (0,17) euroon.
- Liiketoiminnan rahavirta kasvoi 519 (461) milj. euroon. Rahavirta investointien jälkeen oli 262 (240) milj. euroa.
- Vahva kassavirta vahvisti edelleen tasetta, nettovelan suhde operatiiviseen EBITDAan parani 1,4:ään (1,9).
- Operatiivinen sijoitetun pääoman tuotto (ROCE) oli 13,5 % (8,9 %). Tämä oli toinen peräkkäinen vuosineljännes, jolloin operatiivinen ROCE oli 13 %:n tavoitetason yläpuolella. Operatiivinen ROCE ilman Beihain toimintoja oli 15,7 % (12,1 %).
- 50 milj. euron kannattavuuden parantamisohjelma etenee suunnitellusti. Kustannussäästöavoitteista yli puolet oli saavutettu vuosineljänneksen loppuun mennessä ja täysi vaikutus saavutetaan vuoden 2018 loppuun mennessä.

Vuosi 2017 (verrattuna 2016)

- Liikevaihto kasvoi 2,5 % ja oli 10 045 (9 802) milj. euroa. Liikevaihto ilman paperiliiketoimintaa kasvoi 8,5 %.
- Operatiivinen liiketulos kasvoi 13,6 % ja oli 1 004 (884) milj. euroa pääasiassa korkeampien volyymien, parempien myyntihintojen ja myynnin jakauman sekä strategisten investointien onnistuneen ylösajon seurauksena. Operatiivinen liiketulosprosentti oli 10,0 % (9,0 %).
- Osakekohtainen tulos oli 0,79 (0,59) euroa. Osakekohtainen tulos ilman vertailukelpoisuuteen vaikuttavia eriä kasvoi 0,89 (0,65) euroon.
- Stora Enso Oyj:n hallitus ehdottaa varsinaiselle yhtiökokoukselle 0,41 euron osinkoa.

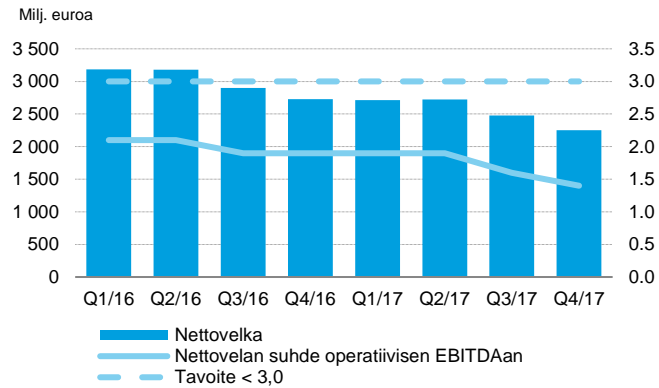
Muutoskehitys Q4/2017

- Beihain tehtaan ylösajo etenee suunniteltua nopeammin. Kuluttajapakkauskartonkikone saavutti suunnitellun kapasiteettitasonsa ja operatiivisen EBITDAn kannattavuusrajan luvatusi vuoden 2017 viimeisellä neljänneksellä. Operatiivisen EBITDAn kannattavuusrajan saavuttamisen jälkeen Consumer Board -divisioonan Beihain tehdas on siirtynyt tuotevalikoiman maailmanlaajuisen optimoinnin uuteen vaiheeseen, eikä Beihaita raportoida enää erikseen.
- Varkauden kraftlaineritehdas saavutti suunnitellun kapasiteettitasonsa vuoden 2017 viimeisellä neljänneksellä ja ylitti kannattavuustavoitteensa.
- Stora Enso investoi 52 milj. euroa Enocellin tehtaan liukosellukapasiteetin kasvattamiseen.
- Lisäksi Stora Enso investoi 42 milj. euroa kemihierteen (CTMP) saatavuuden parantamiseen Imatran tehtailla.
- Konserni myi puurakentamisen tuotteiden tukkukauppaan erikoistuneen Puumerkin.
- Stora Enso allekirjoitti aiesopimuksen rakenteellisista muutoksista Bergvik Skog -konsernissa. Tavoitteena on vahvistaa Stora Enson metsäomistusta ja varmistaa strategisen raaka-aineen saanti pitkällä aikavälillä kasvavassa biotaloudessa.

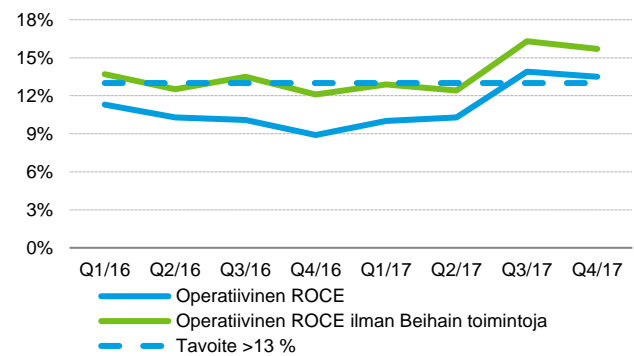
Näkymät

Vuoden 2018 ensimmäisen neljänneksen liikevaihdon arvioidaan olevan samalla tasolla tai hieman korkeampi kuin vuoden 2017 viimeisellä neljänneksellä, jolloin liikevaihto oli 2 511 milj. euroa. Operatiivisen liiketuloksen odotetaan olevan jonkin verran suurempi kuin vuoden 2017 viimeisen neljänneksen 280 milj. euroa. Vuoden 2018 ensimmäisellä neljänneksellä ei ole merkittäviä suunniteltuja vuotuisia huoltoseisokkeja.

Nettovelan suhde operatiiviseen EBITDAan

Operatiivinen sijoitetun pääoman tuotto (ROCE)

Tunnusluvut

Milj. euroa	Q4/17	Q4/16	Muutos % Q4/17– Q4/16	Q3/17	Muutos % Q4/17– Q3/17	2017	2016	Muutos % 2017–2016
Liikevaihto	2 511	2 438	3,0 %	2 509	0,1 %	10 045	9 802	2,5 %
Operatiivinen EBITDA ¹	427	343	24,5 %	432	-1,2 %	1 587	1 463	8,5 %
Operatiivinen EBITDA, % ¹	17,0 %	14,1 %		17,2 %		15,8 %	14,9 %	
Operatiivinen liike-tulos	280	191	46,6 %	290	-3,4 %	1 004	884	13,6 %
Operatiivinen liike-tulos, %	11,2 %	7,8 %		11,6 %		10,0 %	9,0 %	
Liiketulos (IFRS)	236	145	62,8 %	270	-12,6 %	904	783	15,5 %
Tulos ennen veroja ja ilman vertailukelpoisuuteen vaikuttavia eriä	238	110	116,4 %	244	-2,5 %	826	575	43,7 %
Tulos ennen veroja	209	76	175,0 %	224	-6,7 %	742	541	37,2 %
Katsauskauden tulos	173	56	208,9 %	191	-9,4 %	614	407	50,9 %
Investoinnit	267	194	37,6 %	149	79,2 %	640	729	-12,2 %
Investoinnit ilman lisäyksiä biologisiin hyödykkeisiin	251	170	47,6 %	127	97,6 %	560	638	-12,2 %
Poistot ja arvonalentumiset ilman vertailukelpoisuuteen vaikuttavia eriä	125	131	-4,6 %	124	0,8 %	507	502	1,0 %
Korolliset nettovelat	2 253	2 726	-17,4 %	2 476	-9,0 %	2 253	2 726	-17,4 %
Operatiivinen sijoitetun pääoman tuotto (ROCE)	13,5 %	8,9 %		13,9 %		11,9 %	10,2 %	
Tulos/osake (EPS) ilman vertailukelpoisuuteen vaikuttavia eriä, euroa	0,26	0,17		0,27		0,89	0,65	
Tulos/osake, euroa	0,22	0,12		0,24		0,79	0,59	
Oman pääoman tuotto (ROE)	11,6 %	3,9 %		13,3 %		10,3 %	7,2 %	
Velkaantumisaste	0,38	0,47		0,43		0,38	0,47	
Nettovelan suhde edellisten 12 kk operatiiviseen EBITDAan ¹	1,4	1,9		1,6		1,4	1,9	
Kiinteät kustannukset/liikevaihto	26,9 %	25,8 %		23,8 %		25,1 %	25,3 %	
Oma pääoma/osake, euroa	7,62	7,36	3,5 %	7,35	3,7 %	7,62	7,36	3,5 %
Henkilöstö keskimäärin	26 116	26 135	-0,1 %	27 001	-3,3 %	26 206	26 269	-0,2 %
Työtapaturmat (TRI), taajuus ^{2,3}	7,6	10,9	-30,3 %	7,6 ⁴	0 %	7,7	11,7	-34,2 %
Poissaoloon johtaneet tapaturmat (LTA), taajuus ^{2,3}	4,6	4,3	7,0 %	6,0 ⁴	-23,3 %	5,3	4,4	20,5 %

TRI (Total recordable incidents) -taajuus = Lääketieteellistä hoitoa vaatineiden tapaturmien määrä miljoonaa työtuntia kohti.

LTA (Lost-time accident) -taajuus = Poissaoloon johtaneiden tapaturmien määrä miljoonaa työtuntia kohti.

¹ Oikaistu konsernin operatiivisen EBITDAn määrittelyn muuttamisen johdosta; nykyään summaan sisältyy myös osakkuus- ja yhteisyritysten operatiivinen EBITDA. Ks. kappale *Muutos operatiivisen EBITDAn määrittelyssä* Taloudelliset tiedot -osion alusta.

² Stora Enson työntekijöiden osalta, pois lukien yhteiset toiminnot

³ Tammikuusta 2017 lähtien Stora Enso noudattaa TRI- ja LTA-taajuuksien raportoinnissa uusia määritelmiä (Occupational Health and Safety Administration, OHS), jotta luvut vastaavat paremmin kansainvälisiä standardeja. Muutoksen vuoksi Q4/2017 luvut eivät ole täysin vertailukelpoisia aiempien lukujen kanssa.

⁴ Laskettu uudelleen vuoden 2017 kolmannen neljänneksen osavuosikatsauksen jälkeen saadun tiedon vuoksi.

Toimitukset ja tuotanto

	Q4/17	Q4/16	Muutos % Q4/17– Q4/16	Q3/17	Muutos % Q4/17– Q3/17	2017	2016	Muutos % 2017–2016
Kuluttajapakkauskartongin toimitukset, 1 000 tonnia	712	639	11,4 %	718	-0,8 %	2 816	2 507	12,3 %
Kuluttajapakkauskartongin tuotanto, 1 000 tonnia	734	663	10,7 %	730	0,5 %	2 871	2 554	12,4 %
Aaltopahvin raaka-aineen ulkoiset toimitukset, 1 000 tonnia	274	237	15,6 %	256	7,0 %	1 023	869	17,7 %
Aaltopahvin raaka-aineen tuotanto, 1 000 tonnia	339	321	5,6 %	342	-0,9 %	1 333	1 221	9,2 %
Aaltopahvin toimitukset, milj. m ²	279	276	1,1 %	282	-1,1 %	1 103	1 082	1,9 %
Markkinaselun ulkoiset toimitukset, 1 000 tonnia	526	570	-7,7 %	552	-4,7 %	2 135	2 068	3,2 %
Puutuotetoimitukset, 1 000 m ³	1 308	1 228	6,5 %	1 207	8,4 %	5 097	4 814	5,9 %
Paperin toimitukset, 1 000 tonnia	1 146	1 207	-5,1 %	1 177	-2,6 %	4 713	5 141	-8,3 %
Paperin tuotanto, 1 000 tonnia	1 159	1 219	-4,9 %	1 152	0,6 %	4 672	5 155	-9,4 %

Operatiiviset tunnusluvut, vertailukelpoisuuteen vaikuttavat erät ja ei-IFRS-tunnusluvut

Tämän raportin lopussa on lisätietoa Stora Enson ei-IFRS-tunnusluvuista sekä tunnuslukujen laskennasta. Ks. myös kappale *Ei-IFRS-tunnusluvut* Taloudelliset tiedot -osion alusta.

Muutos operatiivisen EBITDAn määritelmässä

Marraskuussa 2017 Stora Enso muutti operatiivisen EBITDAnsa määritelmää. Määritelmä on esitetty kappaleessa *Muutos operatiivisen EBITDAn määritelmässä* Taloudelliset tiedot -osion alussa. Oikaistut vertailuluvut julkaistiin [tiedotteessa](#) 7.11.2017.

Toimitusjohtajan kommentti

”Olemme saavuttaneet uuden tason uusiutuvien materiaalien yhtiönä. Muutos on todistetusti onnistunut, kun koko vuoden liikevaihtomme ylitti kymmenen miljardia euroa ja operatiivinen liiketulosemme oli yli miljardi euroa. Samalla olemme vahvistaneet asemaamme biotaloudessa tulevaisuutta varten.

Tämä oli jo neljäs peräkkäinen vuosineljännes, jolloin liikevaihtomme kasvoi. Vuoden viimeisellä neljänneksellä kasvua oli 3,0 prosenttia, ja ilman paperiliiketoimintaa kasvu oli 6,2 prosenttia. Kasvu johtui pääasiassa strategisten investointien ylösajosta Beihaiissa, Murówissa ja Varkaudessa sekä suotuisasta hintakehityksestä. Volyymien kasvun, myyntihintojen nousun ja paremman myynnin jakauman myötä operatiivinen liiketulosprosenttimme nousi 11,2 prosenttiin ja operatiivinen sijoitetun pääoman tuotto parani 13,5 prosenttiin eli yli pitkän aikavälin taloudellisen tavoitetasomme. Vahva kassavirta vahvisti tasetta, ja nettovelan suhde operatiiviseen EBITDAan parani 1,4:ään. Innovaatiostrategiamme tuottaa tulosta. Vuonna 2017 uusien tuotteiden ja palvelujen osuus oli 7 prosenttia, mikä on merkittävästi enemmän kuin vuonna 2016.

Saatuamme strategiset investointimme päätökseen taseemme ja rahavirtamme vahvistuvat. Se mahdollistaa osakkeenomistajiemme palkitsemisen. Hallitus ehdottaa varsinaiselle yhtiökokoukselle 0,41 euron osinkoa osakkeelta joten tämä on kolmas peräkkäinen vuosi, kun osinkomme kasvaa.

Jatkamme muutoksen toteuttamista lupaustemme mukaisesti. Beihain tehtaan ylösajo etenee aikataulua nopeammin, ja Beihain kuluttajapakkauskartonkikone saavutti suunnitellun kapasiteettitasonsa ja operatiivisen EBITDA:n kannattavuusrajan. Myös Varkauden kraftlaineritehdas saavutti suunnitellun kapasiteettitasonsa ja ylitti kannattavuustavoitteensa.

Raaka-aineen saannin varmistaminen pitkällä aikavälillä on ratkaisevan tärkeää biotaloudessa. Siksi olemme tehneet aiesopimuksen rakenteellisista muutoksista Bergvik Skogissa.

Haluan korostaa kahta tärkeää julkistusta, jotka Stora Enso teki kuluvan vuoden ensimmäisellä neljänneksellä. Olemme allekirjoittaneet maailmanlaajuisen puitesopimuksen kolmen kansainvälisen ammattiliiton kanssa vahvistaaksemme työntekijöiden perustavanlaatuisia oikeuksia. Sopimus tukee jatkuvaa pyrkimystämme tarjota turvallinen ja palkitseva työpaikka työntekijöillemme ja urakoitsijoillemme sekä olla houkutteleva työnantaja.

Olen myös erittäin ylpeä siitä, että olemme ensimmäisenä metsäteollisuusyhtiönä asettaneet kunnianhimoiset tieteelliset tavoitteet hiilidioksidipäästöjemme ja muiden kasvihuonekaasupäästöjemme vähentämiseksi edelleen. Tämä tukee Pariisin ilmastopöytäkirjan tavoitetta pitää ilmaston lämpeneminen alle kahdessa asteessa ja on meille uusiutuvien materiaalien yhtiönä luonteva askel.

Näkymien osalta vuoden 2018 ensimmäisen neljänneksen liikevaihdon arvioidaan olevan samalla tasolla tai hieman korkeampi kuin vuoden 2017 viimeisellä neljänneksellä, jolloin liikevaihto oli 2 511 miljoonaa euroa. Operatiivisen liiketuloksen odotetaan olevan jonkin verran suurempi kuin vuoden 2017 viimeisen neljänneksen 280 miljoonaa euroa. Vuoden 2018 ensimmäisellä neljänneksellä ei ole merkittäviä suunniteltuja vuotuisia huoltoseisokkeja.

Kuten aina, haluan kiittää asiakkaitamme hyvästä yhteistyöstä, työntekijöitämme sitoutumisesta ja sijoittajiamme luottamuksesta.”

Karl-Henrik Sundström, toimitusjohtaja

Osakekohtainen osinkoehdotus

EUR 0,41

Operatiivinen ROCE (Q4/2017)

13,5 %

(Tavoite > 13 %)

Nettovelan suhde operatiiviseen EBITDAan

1,4

(Tavoite < 3,0)

Liiketuloksen täsmätyslaskelma

Milj. euroa	Q4/17	Q4/16	Muutos % Q4/17– Q4/16	Q3/17	Muutos % Q4/17– Q3/17	2017	2016	Muutos % 2017–2016
Operatiivinen EBITDA¹	427	343	24,5 %	432	-1,2 %	1 587	1 463	8,5 %
Poistot osakkuus- ja yhteisyrityksissä	-2	-2	0,0 %	-2	0,0 %	-10	-12	16,7 %
Biologisten hyödykkeiden arvon operatiivinen alentuminen	-20	-19	-5,3 %	-16	-25,0 %	-66	-65	-1,5 %
Poistot ja arvonalentumiset ilman vertailukelpoisuuteen vaikuttavia eriä	-125	-131	4,6 %	-124	-0,8 %	-507	-502	-1,0 %
Operatiivinen liike-tulos	280	191	46,6 %	290	-3,4 %	1 004	884	13,6 %
Käyvän arvon muutokset ja liiketoimintaan kuulumattomat erät ²	-15	-12	-25,0 %	0	n/m	-16	-67	76,1 %
Vertailukelpoisuuteen vaikuttavat erät	-29	-34	14,7 %	-20	-45,0 %	-84	-34	-147,1 %
Liike-tulos (IFRS)	236	145	62,8 %	270	-12,6 %	904	783	15,5 %

¹ Oikaistu konsernin operatiivisen EBITDAn määritelmän muuttamisen johdosta; nykyään summaan sisältyy myös osakkuus- ja yhteisyritysten operatiivinen EBITDA. Ks. kappale *Muutos operatiivisen EBITDAn määritelmässä* Taloudelliset tiedot -osion alusta.

² Käyvän arvon muutokset ja liiketoimintaan kuulumattomat erät sisältävät osakesidonnaiset kannustinjärjestelmät ja niihin liittyvät suojaukset, hiilidioksidin päästöoikeuksien arvostuksen, biologisten hyödykkeiden uudelleenarvostuksen sekä Stora Enson osuuden osakkuus- ja yhteisyritysten veroista ja nettorahoituseristä.

Vuoden 2017 viimeisen neljänneksen tulos (verrattuna Q4/2016)

Liikevaihdon muutoksen jakauma Q4/2016–Q4/2017

Liikevaihto Q4/2016, milj. euroa	2 438
Hinta ja tuotejakauma	4 %
Valuutta	-1 %
Määrä	-2 %
Muu liikevaihto ¹	0 %
Yhteensä ennen rakennemuutoksia	1 %
Rakennemuutokset ²	2 %
Yhteensä	3 %
Liikevaihto Q4/2017, milj. euroa	2 511

¹ Raakapuu, energia, keräyspaperi, sivutuotteet jne.

² Tehtaiden sulkemiset, suuret investoinnit, yritysmyyntit ja -ostot

Konsernin liikevaihto kasvoi 73 milj. euroa 2 511 milj. euroon ja oli 3,0 % suurempi kuin edellisvuoden vastaavalla jaksolla. Liikevaihto ilman paperiliiketoimintaa kasvoi 6,2 %. Myyntihinnat paikallisissa valuutoissa nousivat etenkin Biomaterials- ja Packaging Solutions -divisioonissa. Toimitusmäärien lasku etenkin Paper-divisioonassa kumosi osan myyntihintojen nousun vaikutuksesta. Paperin toimitusmäärien lasku johtui Veitsiluodon tehtaan PK 2:n kuivatusosassa kolmannen neljänneksen aikana tapahtuneesta onnettomuudesta. Kiinan Beihain kuluttajapakkauslaitoksen ylösajo, Varkauden viilupuun (LVL) tuotantolinja, China Packaging -yksikkö ja Puolan Murówin saha kasvattivat liikevaihtoa entisestään.

Operatiivinen liike-tulos 280 (191) milj. euroa kasvoi selvästi: kasvua tuli 89 milj. euroa eli 46,6 %. Operatiivinen liike-tulosprosentti kasvoi yli 3 prosenttiyksikköä 11,2%:iin (7,8%).

Myyntihintojen selkeä nousu, parempi myynnin jakauma ja strategisten investointien ylösajo kasvattivat operatiivista liike-tulosta 111 milj. euroa. Kasvua tuli etenkin Biomaterials- ja Packaging Solutions -divisioonissa. Volyymien kasvu lisäsi operatiivista liike-tulosta 23 milj. euroa eli 12 % huolimatta Veitsiluodon tehtaan onnettomuudesta ja siihen liittyneestä volyymin laskusta Paper-divisioonassa.

Muuttuvat kustannukset kasvoivat 30 milj. euroa. Kasvu johtui pääasiassa kemikaalien ja täyteaineiden kustannusten ja keräyspaperikustannusten kasvusta Paper- ja Packaging Solutions -divisioonissa sekä aaltopahvipakkausten raaka-ainekustannusten noususta. Kiinteillä kustannuksilla oli 6 milj. euron negatiivinen vaikutus. Kunnossapitokustannukset nousivat selvästi, mutta muiden kiinteiden kustannusten lasku kumosi osan niiden vaikutuksesta. Kustannusten nousua kompensoi kannattavuuden parantamisohjelman osana toteutettu onnistunut kustannushallinta. Valuuttakurssien nettovaikutus pienensi operatiivista liike-tulosta 23 milj. euroa. Poistoilla, yksiköiden sulkemisilla ja osakkuus- ja yhteisyritysten operatiivisella liike-tuloksella oli 14 milj. euron positiivinen vaikutus.

Tuotannon suunniteltu ja suunnittelematon seisokkiaika oli paperin osalta 9 % (6 %), kartongin osalta 4 % (7 %) ja puutuotteiden osalta 0 % (0 %).

Henkilöstöä oli vuoden 2017 viimeisellä neljänneksellä keskimäärin 26 100 eli henkilöstömäärä oli samalla tasolla kuin edellisvuoden vastaavalla neljänneksellä. Henkilöstömäärä Euroopassa oli neljänneksen aikana keskimäärin noin 19 500 eli noin 100 enemmän kuin edellisvuoden vastaavalla jaksolla. Kiinassa keskimääräinen henkilöstömäärä oli noin 5 500 eli 100 vähemmän kuin vuotta aiemmin.

Käyvän arvon muutoksilla ja liiketoimintaan kuulumattomilla erillä oli 15 (12) milj. euron negatiivinen nettovaikutus liike-tulokseen. Pohjoismaisen metsäosakkuusyritys Tornatorin metsäomaisuuden käyvän arvon laskulla ja rahoitusinstrumenttien arvostuksella oli 8 milj. euron negatiivinen vaikutus, ja päästöoikeuksien arvostuksella oli 6 milj. euron negatiivinen vaikutus.

Osakekohtainen tulos oli 0,22 (0,12) euroa, ja osakekohtainen tulos ilman vertailukelpoisuuteen vaikuttavia eriä oli 0,26 (0,17) euroa.

Konserni kirjasi vuoden 2017 viimeisellä neljänneksellä vertailukelpoisuuteen vaikuttavat erät, joilla oli noin 29 milj. euron negatiivinen (negatiivinen 34 milj. euroa) vaikutus liikelokseen ja noin 4 milj. euron positiivinen (negatiivinen 11 milj. euroa) vaikutus tuloveroon. Vertailukelpoiset erät liittyvät pääasiassa puurakentamisen tuotteiden tukkukauppaan erikoistuneen Puumerkin myyntiin ja ympäristövarauksiin eri toimipaikoissa.

Nettorahoituskulut laskivat 42 milj. euroa edellisvuoteen verrattuna ja olivat 27 milj. euroa. Nettokorkokustannukset laskivat 9 milj. euroa, mikä johtui huomattavasti alentuneesta velkatasosta, vaikka toisaalta aktivoidut korot pienenevät ja lainasaamisten korkotuotot laskivat. Muut nettorahoituskulut olivat 6 (6) milj. euroa viimeisellä neljänneksellä. Viimeisen neljänneksen nettovaluuttakurssivaikutus rahavarojen, korollisten saamisten ja velkojen sekä niihin liittyvien suojausten osalta oli 10 milj. euroa voitollinen (23 milj. euroa tappiollinen) ja johtui pääasiassa valuuttamääräisten lainojen uudelleenarvostamisesta tytäryrityksissä ja yhteisissä toiminnoissa.

Sijoitetun pääoman muutoksen jakauma 31.12.2016–31.12.2017

Milj. euroa	Sijoitettu pääoma
31.12.2016	8 594
Investoinnit vähennettynä poistoilla	126
Arvon alentumiset ja arvonalentumisten peruutukset	-21
Biologisten hyödykkeiden käyvän arvon muutos	-6
Biologisten hyödykkeiden kasvatuskustannukset	-66
Myytavissä olevat sijoitukset, korottomat (pääasiassa PVO:n osakkeet)	66
Osakkuus- ja yhteisytykset	52
Etuuspohjaisten eläkejärjestelyiden nettovelka	56
Operatiivinen käyttöpääoma ja muut korottomat erät, netto	-69
Nettoverovelka	-34
Muuntoerot	-394
Muut muutokset	4
31.12.2017	8 308

Operatiivinen sijoitetun pääoman tuotto (operatiivinen ROCE) vuoden 2017 viimeisellä neljänneksellä oli 13,5 % (8,9 %). Ilman Consumer Board -divisioonan Beihain toimintoja se olisi ollut 15,7 % (12,1 %).

Vuoden 2017 viimeisen neljänneksen tulos (verrattuna Q3/2017)

Liikevaihto kasvoi hieman ja oli 2 511 milj. euroa eli 0,1 % (2 milj. euroa) suurempi kuin edellisellä neljänneksellä. Operatiivinen liiketulos laski hieman, 290 milj. eurosta 280 milj. euroon. Myyntihintojen suotuisa kehitys etenkin Packaging Solutions-, Paper- ja Biomaterials-divisioonissa paransi operatiivista liikeloksesta 35 milj. euroa. Volyymeilla oli 28 milj. euron negatiivinen vaikutus, joka liittyi lähinnä kunnossapitotöiden lisääntymiseen ja tuotannon ongelmiin Biomaterials-divisioonassa sekä Veitsiluodon tehtaalla kolmannella neljänneksellä sattuneeseen onnettomuuteen. Kiinteät kustannukset olivat 33 milj. euroa suuremmat pääasiassa kunnossapitotöiden lisääntymisen ja kausivaihtelun vuoksi. Positiivinen 12 milj. euron nettovaluuttakurssivaikutus kumosi osan muuttuvien kustannusten 16 milj. euron kasvun vaikutuksesta. Poistojen, suljettujen yksiköiden ja osakkuus- ja yhteisytyksien positiivinen vaikutus paransi tulosta 20 milj. eurolla.

Vuoden 2017 tulos (verrattuna vuoteen 2016)

Liikevaihdon muutoksen jakauma 2016 – 2017

Liikevaihto 2016, milj. euroa	9 802
Hinta ja tuotejakauma	2 %
Valuutta	-1 %
Määrä	2 %
Muu liikevaihto ¹	-1 %
Yhteensä ennen rakennemuutoksia	2 %
Rakennemuutokset ²	0 %
Yhteensä	2 %
Liikevaihto 2017, milj. euroa	10 045

¹ Raakapuu, energia, keräyspaperi, sivutuotteet jne.

² Tehtaiden sulkemiset, suuret investoinnit, yritysmyynti ja -ostot

Liikevaihto oli 10 045 (9 802) milj. euroa kasvoi vuoden takaiseen verrattuna 2,5 %. Kasvu johtui pääasiassa volyymien kasvusta kaikissa divisioonissa Paper-divisioonaa lukuun ottamatta, kaikkien sellulaatujen suotuisista hinnoista sekä hintojen kasvusta myös Packaging Solutions ja Wood Products divisioonissa. Valuuttakurssimuutokset pienensivät liikevaihtoa 55 milj. eurolla. Liikevaihto ilman paperiliiketoimintaa kasvoi 8,5 %. Volyymien kasvuun vaikuttivat ennen kaikkea Beihain kuluttajapakkauskartonkitehtaan, Murówin sahan, Varkauden viilupuun (LVL) tuotantolinjan ja kraftlineritehtaan ylösajot, selluntuotannon kasvu sekä operatiiviset parannukset China Packaging -yksikössä. Lisäksi uusien tuotteiden ja palvelujen osuus kasvoi merkittävästi.

Operatiivisessa liiketuloksessa saavutettiin merkittävä virstanpylväs, 1 004 (884) milj. euroa eli 13,6 %:n kasvu pääasiassa volyymien kasvun, myyntihintojen nousun ja paremman tuotevalikoiman ansiosta. Valuuttakurssien nettomuutos sekä muuttuvien ja kiinteiden kulujen kasvu heikensivät operatiivista liiketulosta. Hyvä kulujenhallinta kustannussäästöohjelman puitteissa kompensoi suurelta osin kasvaneita kuluja. Operatiivinen liiketulosprosentti oli 10,0 % (9,0 %).

Nettorahoituskulut pienenevät 80 milj. euroa edellisvuoteen verrattuna ja olivat 162 milj. euroa. Nettokorkokustannukset laskivat 2 milj. euroa, mikä johtui huomattavasti alentuneesta velkatasosta, vaikka toisaalta aktivoidut korot pienenevät ja lainasaamisten korkotuotot laskivat. Vuoden 2017 nettovaluuttakurssivaikutus rahavarojen, korollisten saamisten ja velkojen sekä niihin liittyvien suojausten osalta oli 34 milj. euroa voitollinen (43 milj. euron tappio) ja johtui pääasiassa valuuttamääraisten lainojen uudelleenarvostamisesta tytäryrityksissä ja yhteisissä toiminnoissa. Muut nettorahoituskulut laskivat 1 milj. euroa.

Rahoitus vuoden 2017 viimeisellä neljänneksellä (verrattuna Q3/2017)

Pääomarakenne

Milj. euroa	31.12.2017	30.9.2017	30.6.2017	31.3.2017	31.12.2016
Operatiiviset aineelliset ja aineettomat hyödykkeet ¹	6 554	6 441	6 465	6 728	6 785
Osakkuus- ja yhteisyritykset	1 600	1 594	1 590	1 602	1 594
Käyttöpääoma, netto	729	906	961	955	825
Pitkäaikaiset korottomat erät, netto	-490	-554	-570	-536	-554
Sidottu pääoma yhteensä	8 393	8 387	8 446	8 749	8 650
Nettoverovelka	-85	-64	-60	-70	-56
Sijoitettu pääoma	8 308	8 323	8 386	8 679	8 594
Emoyhtiön omistajille kuuluva oma pääoma	6 008	5 799	5 612	5 914	5 806
Määräysvallattomien omistajien osuudet	47	48	50	54	62
Korolliset nettovelat	2 253	2 476	2 724	2 711	2 726
Rahoitus yhteensä	8 308	8 323	8 386	8 679	8 594

¹ Operatiiviset aineelliset ja aineettomat hyödykkeet sisältävät maa-alueet, rakennukset, koneet ja kaluston, liikearvon, biologiset hyödykkeet, päästöoikeudet, myytävissä olevat noteeraamattomat arvopaperit ja muut aineettomat hyödykkeet.

Vuoden 2017 viimeisen neljänneksen aikana Stora Enso allekirjoitti uuden vastuullisuuteen sidotun 600 milj. euron jatkuvan valmiusluottosopimuksen 13 pankin muodostaman syndikaatin kanssa. Tällä korvattiin entinen 700 milj. euron vastaava luottolimiitti. Luoton hinnoittelu perustuu osittain Stora Enson tieteellisiin tavoitteisiin hiilidioksidipäästöjen ja muiden kasvihuonekaasupäästöjen vähentämiseksi ja ilmastonmuutoksen hillitsemiseksi. Tammikuussa 2023 erääntyvää uutta valmiusluottoa käytetään lyhytaikaisten luottojen tukena. Uuteen luottoon ei liity finanssikovenantteja.

Rahavarat ilman käytössä olevia luottolimiittejä kasvoivat 190 milj. eurolla 603 milj. euroon. Stora Ensolla on lisäksi käytettävissään erilaisia pitkäaikaisia rahoituslähteitä 950 (900) milj. euroon saakka.

Myytavissä oleviksi sijoituksiksi luokiteltavien PVO:n osakkeiden käypä arvo kasvoi neljänneksen aikana 42 milj. euroa 308 milj. euroon. Muutos käyvässä arvossa johtuu pääasiassa sähkön markkinahinnan noususta. Käyvän arvon muutokset on kirjattu omaan pääomaan muihin laajan tuloksen eriin.

Nettovelka oli 2 253 milj. euroa eli 223 milj. euroa vähemmän kuin edellisellä neljänneksellä. Lasku johtui liiketoiminnan vahvasta rahavirrasta neljänneksen aikana. Nettovelan suhde operatiiviseen EBITDAan oli 1,4 (1,6 edellisellä neljänneksellä). Velkaantumisaste 31.12.2017 oli 0,38 (0,43).

Rahavirta vuoden 2017 viimeisellä neljänneksellä (verrattuna Q3/2017)

Liiketoiminnan rahavirta

Milj. euroa	Q4/17	Q4/16	Muutos % Q4/17– Q4/16	Q3/17	Muutos % Q4/17– Q3/17	2017	2016	Muutos % 2017–2016
Operatiivinen EBITDA ¹	427	343	24,5 %	432	-1,2 %	1 587	1 463	8,5 %
Operatiivisen EBITDAn vertailukelpoisuuteen vaikuttavat erät	-24	-27	11,1 %	-20	-20,0 %	-76	-61	-24,6 %
Muut oikaisut	-38	-35	-8,6 %	-5	n/m	-56	-52	-7,7 %
Käyttöpääoman muutos	154	180	-14,4 %	23	n/m	37	283	-86,9 %
Liiketoiminnan rahavirta	519	461	12,6 %	430	20,7 %	1 492	1 633	-8,6 %
Aineellisiin ja aineettomiin sekä biologisiin hyödykkeisiin investoidut rahavarat	-257	-220	-16,8 %	-138	-86,2 %	-658	-798	17,5 %
Osakkuus- ja yhteisyritysten hankinta	-	-1	100,0 %	-9	100,0 %	-9	-1	n/m
Rahavirta investointien jälkeen	262	240	9,2 %	283	-7,4 %	825	834	-1,1 %

¹ Oikaistu konsernin operatiivisen EBITDAn määrittelyn muuttamisen johdosta; nykyään summaan sisältyy myös osakkuus- ja yhteisyritysten operatiivinen EBITDA. Ks. kappale *Muutos operatiivisen EBITDAn määrittelyssä* Taloudelliset tiedot -osion alusta.

Vuoden 2017 viimeisen neljänneksen rahavirta investointien jälkeen oli 262 milj. euroa. Käyttöpääoma laski 154 milj. euroa, mikä johtui suuremmista ostoveloista ja jatkuvasta käyttöpääoman hallinnasta. Investoinnit aineellisiin ja aineettomiin sekä biologisiin hyödykkeisiin olivat 257 milj. euroa. Aiemmin ilmoitettuihin varauksiin liittyvät maksut olivat 15 milj. euroa.

Investoinnit aineellisiin ja aineettomiin hyödykkeisiin

Lisäykset aineellisiin ja aineettomiin sekä biologisiin hyödykkeisiin vuoden 2017 viimeisellä neljänneksellä olivat yhteensä 267 milj. euroa, josta 251 milj. euroa investoitiin aineellisiin ja aineettomiin hyödykkeisiin ja 16 milj. euroa biologisiin hyödykkeisiin. Poistot ja arvonalentumiset olivat yhteensä 125 milj. euroa. Aineellisiin ja aineettomiin sekä biologisiin hyödykkeisiin tehdyillä lisäyksillä oli negatiivinen 257 milj. euron rahavirtavaikutus.

Suurimmat vuoden 2017 viimeisellä neljänneksellä käynnissä olleet hankkeet olivat uusi polyeteenipäälystyslaitos, automatisoitu rullavarasto, hajukaasupäästöjen hallinta ja kemihierteen (CTMP) flash-kuivaus Imatran tehtailla, Heinolan Flutingtehtaan päivitys, aaltopahvipakkausten valmistuksen keskittäminen Suomessa, Skutskärin tehtaan revinnäisselluhanke Ruotsissa ja uusi ristiinliimattua puuta (CLT) valmistava tuotantoyksikkö Gruvönin sahalla Ruotsissa.

Arvio vuoden 2018 investoinneista ja poistoista

Milj. euroa	Arvio 2018
Investoinnit aineellisiin ja aineettomiin hyödykkeisiin	550–600
Poistot	485–505
Biologisten hyödykkeiden arvon operatiivinen alentuminen	50–70

Investointiennuste sisältää noin 100 milj. euroa investointeja konsernin biologisiin hyödykkeisiin. Lisäksi se sisältää seuraavat käynnissä olevat investointihankkeet:

- 13 milj. euroa PE-päälystyslaitokseen, automatisoituun rullavarastoon ja hajukaasujen käsittelyyn Imatran tehtailla
- 25 milj. euroa kemihierteen (CTMP) flash-kuivaukseen Imatran tehtailla
- 6 milj. euroa Skutskärin tehtaan revinnäisselluhankkeeseen Ruotsissa
- 20 milj. euroa Enocellin tehtaan liukosellukapasiteetin kasvattamiseen
- 18 milj. euroa China Packaging -yksikön kapasiteetin laajentamiseen ja tekniikan ajantasaistamiseen
- 16 milj. euroa Heinolan Flutingtehtaan tuotannonkehittämiseen
- 27 milj. euroa uuteen ristiinliimattua puuta (CLT) valmistavaan tuotantoyksikköön Gruvönin sahalla Ruotsissa

Segmentit vuoden 2017 viimeisellä neljänneksellä (verrattuna Q4/2016)

Consumer Board –divisioona

Lupausten mukaisesti Beihain tehdas saavutti operatiivisen käyttökateen kannattavuusrajan – tehdas siirtyy seuraavaan vaiheeseen

Consumer Board -divisioona tähtää kansainväliseksi suunnannäyttäjäksi korkealaatuisissa ensikuitukartonkiin perustuvissa ratkaisuihin. Divisioona haluaa olla haluttu kumppani asiakkaille ja brändin omistajille sekä pakkaus- että graafisissa loppukäyttökohteissa, joissa vaaditaan erityisen korkeaa laatua. Laaja kartonki- ja päällystevalikoimamme soveltuu erilaisiin pakkauskonsepteihin ja käyttötarkoituksiin, kuten neste- ja elintarvikepakkausihin sekä lääkkeiden ja ylellisyustuotteiden pakkausihin.

Milj. euroa	Q4/17	Q4/16	Muutos % Q4/17– Q4/16	Q3/17	Muutos % Q4/17– Q3/17	2017	2016	Muutos % 2017–2016
Liikevaihto	636	580	9,7 %	639	-0,5 %	2 516	2 342	7,4 %
Operatiivinen EBITDA ¹	119	93	28,0 %	128	-7,0 %	477	452	5,5 %
Operatiivinen EBITDA, % ¹	18,7 %	16,0 %		20,0 %		19,0 %	19,3 %	
Operatiivinen liikevaihto	69	38	81,6 %	86	-19,8 %	285	254	12,2 %
Operatiivinen liikevaihto, %	10,8 %	6,6 %		13,5 %		11,3 %	10,8 %	
Operatiivinen ROOC	14,2 %	7,4 %		17,7 %		14,6 %	12,7 %	
Liiketoiminnasta kertyneet rahavirrat	140	114	22,8 %	111	26,1 %	458	453	1,1 %
Rahavirta investointien jälkeen	73	13	n/m	62	17,7 %	218	40	n/m
Kartongin toimitukset, 1 000 tonnia	712	639	11,4 %	718	-0,8 %	2 816	2 507	12,3 %
Kartongin tuotanto, 1 000 tonnia	734	663	10,7 %	730	0,5 %	2 871	2 554	12,4 %

¹ Oikaistu konsernin operatiivisen EBITDAn määrittelyn muuttamisen johdosta; nykyään summaan sisältyy myös osakkuus- ja yhteisyritysten operatiivinen EBITDA. Ks. kappale *Muutos operatiivisen EBITDAn määrittelyssä* Taloudelliset tiedot -osion alussa.

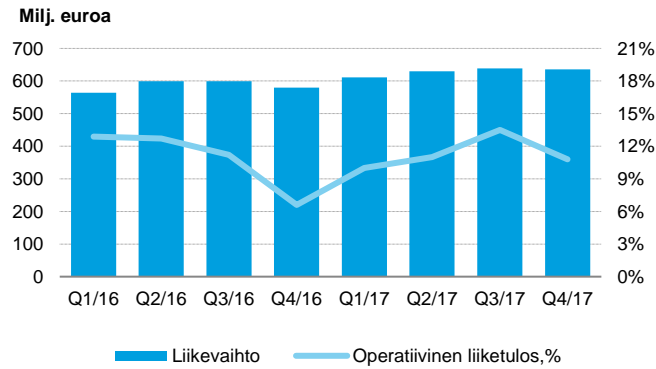
- Liikevaihto oli 636 milj. euroa, jossa on kasvua 56 milj. euroa eli 9,7%. Kasvu johtui Beihain tehtaan ylösajosta, mikä kasvatti volyymeja, nosti myyntihintoja ja paransi tuotevalikoimaa.
- Operatiivinen liikevaihto oli 69 milj. euroa, kasvua 81,6 % eli 31 milj. euroa. Euroopan toimintojen kannattavuus parani hieman, ja Beihain tehtaan kannattavuus parani selvästi ylösajon jatkuessa.
- Operatiivinen ROOC ilman Beihain toimintoja oli 32,1 % (30,8 %).
- Beihain tehtaan ylösajo etenee edelleen suunniteltua nopeammin. Vuoden 2017 viimeisellä neljänneksellä kirjattiin 3,4 milj. euron vakuutuskorvaus, joka liittyi energiakustannusten nousuun vuoden 2017 ensimmäisellä neljänneksellä sattuneen turbiinirikon seurauksena. Kuluttajapakkauskartonkikone saavutti suunnitellun kapasiteettitasonsa ja EBITDAn kannattavuusrajan luvatusi vuoden 2017 viimeisellä neljänneksellä. Beihain tehtaan tuotanto vuoden 2017 neljänneksellä oli 116 000 (72 000) tonnia kuluttajapakkauskartonkia.
- Beihain toimintojen ylösajolla oli 9 (38) milj. euron negatiivinen vaikutus vuoden 2017 viimeisen neljänneksen operatiiviseen liikevaihtoon.
- Lokakuussa Stora Enso ilmoitti Imatran tehtaiden investointihankkeesta, jonka tavoitteena on parantaa kemihierteen (CTMP) saatavuutta. Hankkeeseen kuuluu kemihierteen kuivain, pulpperi ja selluvaraston laajennus. Hanke on määrä saada päätökseen vuoden 2019 alkupuoliskolla. Sen odotetaan ylittävän divisioonan operatiivisen ROOC:n 20 %:n tavoitteen.
- Marraskuussa 2017 Stora Enso allekirjoitti sopimuksen, jolla se myi Saksan Baienfurtissa sijainneen kartongin arkittamoliiketoimintansa Pyroll Oy:lle. Kauppa saatiin päätökseen tammikuussa 2018.
- Vuosineljänneksen aikana saatiin päätökseen seuraavat hankkeet:
 - Polyeteenipäällystyslaitos Beihain tehtaalla Kiinassa
 - Polyeteenipäällystyslaitos ja automatisoitu varasto Imatran tehtailla
 - Kemikaalitehdas Skoghallin tehtaalla Ruotsissa
 - Mikrokuituselluinvestoinnit Imatran ja Forsin tehtailla Inkeröiden tehtaan investointi etenee ja saadaan päätökseen keväällä 2018.

Consumer Board –divisioona (jatkuu)

Markkinat

Tuote	Markkina	Kysyntä Q4/17 verrattuna Q4/16	Kysyntä Q4/17 verrattuna Q3/17	Hinta Q4/17 verrattuna Q4/16	Hinta Q4/17 verrattuna Q3/17
Kuluttajapakkauskartonki	Eurooppa	Vahvempi	Vakaa	Vakaa	Vakaa

Liikevaihto ja operatiivinen liike-tulos

Operatiivinen ROOC (Q4/2017)

14,2 %

Operatiivinen ROOC ilman Beihaita(Q4/2017)

32,1 %

(Tavoite: >20 %)

Suunnitellut vuotuiset huoltoseisokit

	2018	2017
Q1	–	–
Q2	Beihai	–
Q3	Imatran ja Inkeröisten tehtaat	Imatran ja Inkeröisten tehtaat
Q4	Skoghallin ja Forsin tehtaat	Skoghallin ja Forsin tehtaat

Packaging Solutions –divisioona

Ennätyksellinen myynti ja kannattavuus jatkuvat

Packaging Solutions -divisioona tarjoaa kuitupohjaisia kartonkimateriaaleja ja aaltopahvipakkauksia sekä palveluita, jotka on suunniteltu monenlaisiin käyttötarkoituksiin. Uusiutuvien ja korkealuokkaisten pakkausratkaisujemme avulla eri alojen jatkojalostajat, brändin omistajat ja jälleenmyyjät pystyvät optimoimaan suorituskykyä ja edistämään innovaatiota.

Milj. euroa	Q4/17	Q4/16	Muutos % Q4/17– Q4/16	Q3/17	Muutos % Q4/17– Q3/17	2017	2016	Muutos % 2017–2016
Liikevaihto	334	282	18,4 %	318	5,0 %	1 255	1 044	20,2 %
Operatiivinen EBITDA ¹	74	36	105,6 %	66	12,1 %	240	131	83,2 %
Operatiivinen EBITDA, % ¹	22,2 %	12,8 %		20,8 %		19,1 %	12,5 %	
Operatiivinen liike-tulos	58	19	205,3 %	48	20,8 %	170	64	165,6 %
Operatiivinen liike-tulos, %	17,4 %	6,7 %		15,1 %		13,5 %	6,1 %	
Operatiivinen ROOC	26,9 %	8,8 %		22,4 %		19,6 %	7,6 %	
Liiketoiminnasta kertyneet rahavirrat	82	44	86,4 %	83	-1,2 %	249	132	88,6 %
Rahavirta investointien jälkeen	39	23	69,6 %	60	-35,0 %	156	63	147,6 %
Kartongin toimitukset (ulkoiset), 1 000 tonnia	274	237	15,6 %	256	7,0 %	1 023	869	17,7 %
Kartonkituotanto, 1 000 tonnia	339	321	5,6 %	342	-0,9 %	1 333	1 221	9,2 %
Aaltopahvin toimitukset, milj. m ²	279	276	1,1 %	282	-1,1 %	1 103	1 082	1,9 %
Aaltopahvin tuotanto, milj. m ²	277	274	1,1 %	286	-3,1 %	1 102	1 073	2,7 %

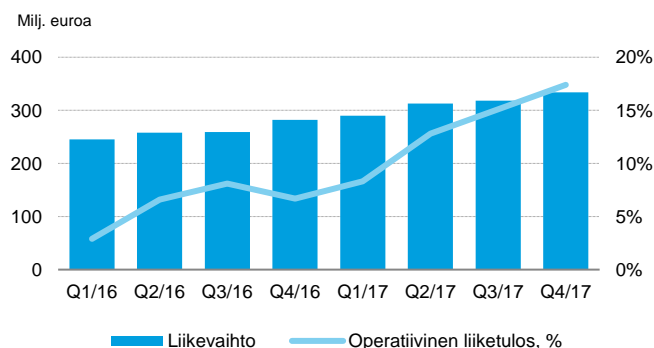
¹ Oikaistu konsernin operatiivisen EBITDAn määritelmän muuttamisen johdosta; nykyään summaan sisältyy myös osakkuus- ja yhteisyritysten operatiivinen EBITDA. Ks. kappale *Muutos operatiivisen EBITDAn määritelmässä* Taloudelliset tiedot -osion alussa.

- Liikevaihto kasvoi 52 milj. euroa eli 18,4 % ja nousi jälleen uuteen ennätykseen 334 milj. euroon. Kasvua vauhdittivat suotuisa hintakehitys Euroopan toiminnoissa ja China Packaging -yksikön kasvu.
- Myös operatiivinen liike-tulos oli ennätyksellisen korkea, 58 milj. euroa. Kasvua tuli 39 milj. euroa eli 205,3 % edellisvuodesta. Myyntihintojen selkeä nousu etenkin aaltopahvissa, myynnin jakauman hyvä hallinta ja operatiiviset parannukset China Packaging -yksikössä kumosivat ja ylittivät raaka-ainekustannusten nousun vaikutuksen etenkin aaltopahvipakkauksissa.
- Tämä oli kolmas peräkkäinen neljännes, jolloin divisioona ylsi uuteen ennätykseen liikevaihdossa ja kannattavuudessa.
- Varkauden tehdas saavutti suunnitellun kapasiteettitasonsa neljänneksen aikana ja ylitti investoinnille asetetun kannattavuustavoitteen.

Markkinat

Tuote	Markkina	Kysyntä Q4/17 verrattuna Q4/16	Kysyntä Q4/17 verrattuna Q3/17	Hinta Q4/17 verrattuna Q4/16	Hinta Q4/17 verrattuna Q3/17
Ensikuitupohjainen aaltopahvin raaka-aine	Maailmanlaajuinen	Hieman vahvempi	Vakaa	Merkittävästi korkeampi	Korkeampi
Kierrätyskuitupohjainen aaltopahvin raaka-aine	Eurooppa	Vahvempi	Vakaa	Merkittävästi korkeampi	Korkeampi
Aaltopahvipakkaukset	Eurooppa	Vahvempi	Vakaa	Korkeampi	Hieman korkeampi

Liikevaihto ja operatiivinen liike-tulos

Operatiivinen ROOC (Q4/2017)

26,9 %

(Tavoite: >20 %)

Suunnitellut vuotuiset huoltoseisokit

	2018	2017
Q1	–	–
Q2	Heinolan ja Varkauden tehtaat	Ostrołękan tehdas
Q3	Ostrołękan tehdas	Heinolan tehdas
Q4	–	Varkauden tehdas

Biomaterials-divisioona

Suotuisilla sellun hinnoilla positiivinen vaikutus

Biomaterials-divisioona tarjoaa laajan valikoiman sellulaatuja paperin, kartongin, pehmopapereiden sekä tekstiilien ja hygieniatuotteiden valmistukseen. Kehitämme myös uusia tapoja maksimoida puusta ja muista lignoselluloosabiomassoista saatava arvo. Sokereilla ja ligniinillä on monenlaisia sovellusmahdollisuuksia.

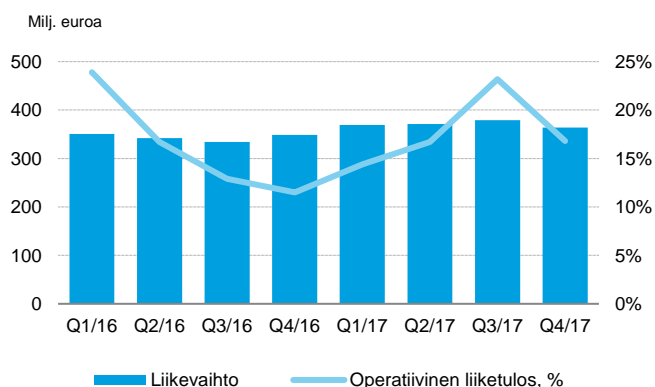
Milj. euroa	Q4/17	Q4/16	Muutos %		Muutos %		Muutos %	
			Q4/17– Q4/16	Q3/17	Q4/17– Q3/17	2017	2016	2017–2016
Liikevaihto	364	349	4,3 %	379	-4,0 %	1 483	1 376	7,8 %
Operatiivinen EBITDA	95	75	26,7 %	124	-23,4 %	409	361	13,3 %
Operatiivinen EBITDA, %	26,1 %	21,5 %		32,7 %		27,6 %	26,2 %	
Operatiivinen liiketulos	61	40	52,5 %	88	-30,7 %	264	224	17,9 %
Operatiivinen liiketulos, %	16,8 %	11,5 %		23,2 %		17,8 %	16,3 %	
Operatiivinen ROOC	10,4 %	6,1 %		14,8 %		10,5 %	8,5 %	
Liiketoiminnasta kertyneet rahavirrat	106	79	34,2 %	92	15,2 %	404	419	-3,6 %
Rahavirta investointien jälkeen	59	37	59,5 %	61	-3,3 %	271	278	-2,5 %
Sellun toimitukset, 1 000 tonnia	623	651	-4,3 %	666	-6,5 %	2 597	2 508	3,5 %

- Liikevaihto nousi 364 milj. euroon, jossa on kasvua 4,3 % eli 15 milj. euroa. Myyntihintojen selkeällä nousulla oli positiivinen vaikutus, josta vain osan kumosivat negatiivinen valuuttavaikutus sekä toimitusmäärien lasku, joka johtui seisokkiaikataulujen muutoksesta ja tuotannon ongelmista lähinnä Skutskärin ja Montes del Platan tehtailla.
- Operatiivinen liiketulos nousi 61 milj. euroon, jossa on kasvua 52,5 % eli 21 milj. euroa. Sellun hintojen selkeällä nousulla oli positiivinen vaikutus, josta osan kumosivat kunnossapitokustannusten kasvu sekä toimitusmäärien lasku, joka johtui seisokkiaikataulujen muutoksesta ja tuotannon ongelmista lähinnä Skutskärin ja Montes del Platan tehtailla. Myös nettovaluuttakurssien negatiivinen vaikutus heikensi kannattavuutta.
- Investointi kysyloosia valmistavaan koetehtaaseen Racelandissa Louisianan osavaltiossa Yhdysvalloissa eteni käyttöönottovaiheeseen, ja ensimmäiset kaupalliset toimitukset on määrä tehdä vuonna 2018.
- Lokakuussa Stora Enso ilmoitti 52 milj. euron investoinnista, jolla kasvatetaan Enocellin tehtaalla liukosellukapasiteettia. Hankkeen arvioidaan valmistuvan vuoden 2019 jälkipuoliskolla. Sen odotetaan ylittävän divisioonan operatiivisen ROOC:n 15 %:n tavoitteen ja kasvattavan liikevaihtoa.

Markkinat

Tuote	Markkina	Kysyntä Q4/17 verrattuna Q4/16	Kysyntä Q4/17 verrattuna Q3/17	Hinta Q4/17 verrattuna Q4/16	Hinta Q4/17 verrattuna Q3/17
Havupuusellu	Eurooppa	Hieman vahvempi	Vakaa	Merkittävästi korkeampi	Korkeampi
Lehtipuusellu	Eurooppa	Hieman vahvempi	Vahvempi	Merkittävästi korkeampi	Korkeampi

Liikevaihto ja operatiivinen liiketulos

Operatiivinen ROOC

10,4 %

(Tavoite: >15 %)

Suunnitellut vuotuiset huoltoseisokit

	2018	2017
Q1	–	–
Q2	Enocellin tehdas	Montes del Platan ja Sunilan tehtaata
Q3	Sunilan tehdas	–
Q4	Motes del Platan ja Skutskärin tehtaata	Veracelin ja Skutskärin tehtaata

Wood Products –divisioona

Kaikkien aikojen korkein viimeisen vuosineljänneksen operatiivinen liikevaihto

Wood Products -divisioona tarjoaa monipuolisia puupohjaisia ratkaisuja rakentamiseen ja asumiseen. Tuotevalikoimamme kattaa kaikki rakentamisen osa-alueet, kuten massiivipuulementit ja puukomponentit. Tarjoamme myös sahatavaraa sekä pellettejä vastuulliseen lämmittämiseen. Pääasiallisia asiakkaitamme ovat jälleenmyyjät ja tukkukauppiat sekä yritykset, jotka toimivat esimerkiksi rakennus- ja jatkojalostusteollisuudessa.

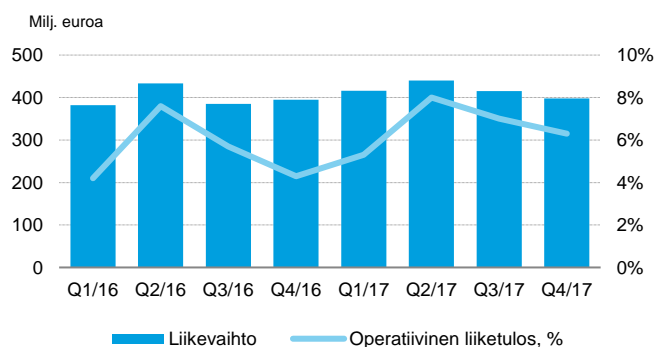
Milj. euroa	Q4/17	Q4/16	Muutos % Q4/17– Q4/16	Q3/17	Muutos % Q4/17– Q3/17	2017	2016	Muutos % 2017–2016
Liikevaihto	398	395	0,8 %	415	-4,1 %	1 669	1 595	4,6 %
Operatiivinen EBITDA	36	24	50,0 %	37	-2,7 %	147	118	24,6 %
Operatiivinen EBITDA, %	9,0 %	6,1 %		8,9 %		8,8 %	7,4 %	
Operatiivinen liikevaihto	25	17	47,1 %	29	-13,8 %	111	88	26,1 %
Operatiivinen liikevaihto, %	6,3 %	4,3 %		7,0 %		6,7 %	5,5 %	
Operatiivinen ROOC	18,5 %	13,1 %		21,3 %		20,5 %	16,8 %	
Liiketoiminnasta kertyneet rahavirrat	40	-3	n/m	62	-35,5 %	152	142	7,0 %
Rahavirta investointien jälkeen	9	-11	181,8 %	50	-82,0 %	90	75	20,0 %
Puutuotetoimitukset, 1 000 m ³	1 257	1 176	6,9 %	1 169	7,5 %	4 926	4 643	6,1 %

- Liikevaihto ilman Puumerkin myyntiä ja Muut-segmenttiin siirrettyjä Baltian maiden puunhankintatoimintoja kasvoi 6 %. Kasvua tuli strategisista investoinneista, joita ovat Muröwin saha Puolassa, viilupuun (LVL) tuotantolinja Varkaudessa ja pellettituotanto Alan sahalla Ruotsissa.
- Operatiivinen liikevaihto viimeisellä neljänneksellä oli kaikkien aikojen suurin eli 25 milj. euroa, jossa kasvua oli 8 milj. euroa tai 47,1 %. Tehdasnettohinnan nousu ja ja kasvu korkeamman lisäarvon liiketoiminnassa kumosivat ja ylittivät raaka-ainekustannusten ja kiinteiden kustannusten hienoisesta noususta vaikutuksen.
- Viilupuun (LVL) tuotannon ylösajo Varkauden tehtaalla jatkuu. Linjan odotetaan saavuttavan täyden tuotannon vuoden 2018 puolivälissä.
- Investointi uuteen ristiinliimattua puuta (CLT) valmistavaan tuotantoyksikköön Gruvönin sahalla Ruotsissa etenee suunnitellusti. Tuotannon on määrä alkua vuoden 2019 ensimmäisellä neljänneksellä.
- Marraskuussa Stora Enso myi puurakentamisen tuotteiden tukkukauppaan erikoistuneen Puumerkin Suomessa ja Virossa.

Markkinat

Tuote	Markkina	Kysyntä Q4/17 verrattuna Q4/16	Kysyntä Q4/17 verrattuna Q3/17	Hinta Q4/17 verrattuna Q4/16	Hinta Q4/17 verrattuna Q3/17
Puutuotteet	Eurooppa	Vahvempi	Vahvempi	Hieman korkeampi	Vakaa

Liikevaihto ja operatiivinen liikevaihto

Operatiivinen ROOC (Q4/2017)

18,5 %
(Tavoite: >20 %)

Paper-divisioona

Takaisin oikealla uralla

Paper-divisioona tarjoaa eturivin paperiratkaisuja painetun median ja toimistojen tarpeisiin. Laajassa valikoimassa on sekä kierrätys- että ensikuidusta valmistettuja papereita. Pääasiallisia asiakkaitamme ovat kustantajat, jälleenmyyjät, painotalot, tukkurit, jatkojalostajat ja toimistotarvikkeiden toimittajat. Kolme kymmenestä paperitehtaastamme valmistaa täysin kierrätyskuitupohjaista paperia.

Milj. euroa	Q4/17	Q4/16	Muutos % Q4/17– Q4/16	Q3/17	Muutos % Q4/17– Q3/17	2017	2016	Muutos % 2017–2016
Liikevaihto	726	760	-4,5 %	727	-0,1 %	2 920	3 245	-10,0 %
Operatiivinen EBITDA ¹	78	91	-14,3 %	55	41,8 %	239	327	-26,9 %
Operatiivinen EBITDA, % ¹	10,7 %	12,0 %		7,6 %		8,2 %	10,1 %	
Operatiivinen liikevaihto	46	64	-28,1 %	29	58,6 %	128	211	-39,3 %
Operatiivinen liikevaihto, %	6,3 %	8,4 %		4,0 %		4,4 %	6,5 %	
Operatiivinen ROOC	24,7 %	25,6 %		16,0 %		14,8 %	19,4 %	
Liiketoiminnasta kertyneet rahavirrat	102	126	-19,0 %	24	325,0 %	259	351	-26,2 %
Rahavirta investointien jälkeen	46	90	-48,9 %	6	n/m	160	277	-42,2 %
Rahavirta investointien jälkeen / liikevaihto	6,3 %	11,8 %		0,8 %		5,5 %	8,5 %	
Paperin toimitukset, 1 000 tonnia	1 146	1 207	-5,1 %	1 177	-2,6 %	4 713	5 141	-8,3 %
Paperin tuotanto, 1 000 tonnia	1 159	1 219	-4,9 %	1 152	0,6 %	4 672	5 155	-9,4 %

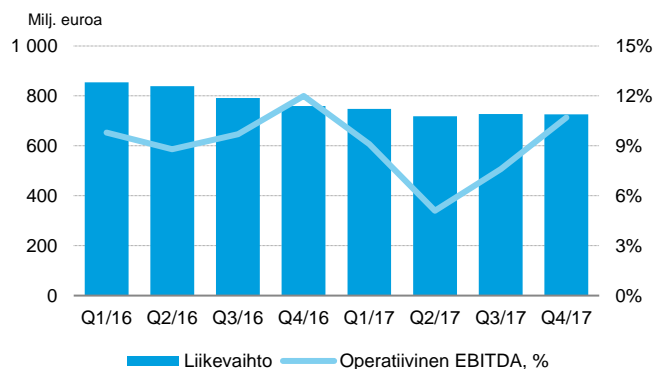
¹ Oikaistu konsernin operatiivisen EBITDAn määritelmän muuttamisen johdosta; nykyään summaan sisältyy myös osakkuus- ja yhteisyritysten operatiivinen EBITDA. Ks. kappale *Muutos operatiivisen EBITDAn määritelmässä* Taloudelliset tiedot -osion alussa.

- Liikevaihto laski 4,5 % eli 34 milj. euroa ja oli 726 milj. euroa. Lasku oli seurausta Veitsiluodon tehtaan PK 2:n kuivatusosassa kolmannella neljänneksellä sattuneesta onnettomuudesta. Paikalliset myyntihinnat nousivat kaikissa paperilaaduissa päällystettyä aikakauslehtipaperia lukuun ottamatta, mutta negatiivinen valuuttakurssivaikutus kumosi osan hintojen nousun positiivisesta vaikutuksesta.
- Operatiivinen liikevaihto laski 18 milj. euroa ja oli 46 milj. euroa. Lasku johtui pääasiassa volyymien laskusta sekä Veitsiluodon tehtaan onnettomuuteen liittyneistä korjauskustannuksista. Kannattavuutta heikensi myös muuttuvien kustannusten nousu etenkin keräyspaperin ja kemikaalien osalta.
- Tällä neljänneksellä rahavirta investointien jälkeen suhteessa liikevaihtoon oli 6,3 %. Se oli seurausta EBITDAn laskusta ja investointien kasvusta, joihin molempiin vaikutti Veitsiluodon tehtaalla sattunut onnettomuus.
- Kuivatusosassa elokuussa sattuneen onnettomuuden jälkeen Veitsiluodon tehtaan PK 2:ta käytettiin väliaikaisella teknisellä ratkaisulla joulukuuhun 2017 saakka, jolloin paperikone korjattiin. Se saavutti täyden tuotannon tammikuussa 2018.

Markkinat

Tuote	Markkina	Kysyntä Q4/17 verrattuna Q4/16	Kysyntä Q4/17 verrattuna Q3/17	Hinta Q4/17 verrattuna Q4/16	Hinta Q4/17 verrattuna Q3/17
Paperi	Eurooppa	Hieman heikompi	Vahvempi	Hieman korkeampi	Hieman korkeampi

Liikevaihto ja operatiivinen EBITDA

Rahavirta investointien jälkeen / liikevaihto (Q4/2017)¹

6,3 %

(Tavoite: >7 %)

Suunnitellut vuotuiset huoltoseisokit

	2018	2017
Q1	–	–
Q2	Oulun tehdas	Oulun tehdas
Q3	Veitsiluodon tehdas	Veitsiluodon tehdas
Q4	–	Nymöllän tehdas

¹ Paper-divisioonan avainmittari on rahavirta investointien jälkeen suhteessa liikevaihtoon (ei-IFRS), koska divisioonan tavoitteena on tuottaa rahavirtaa konsernille, jotta konserni voi muuttua uusiutuvien materiaalien kasvuyhtiöksi.

Muut

Muut-segmentti sisältää pohjoismaiset metsäosakkuusyritykset, Stora Enson osakkuuden energiayhtiö Pohjolan Voimassa, Pohjoismaiden ja Baltian maiden tehtaiden puunhankinnan, tehdasalueisiin liittymättömät puuviljelmät sekä konsernin yhteiset palvelut ja hallinnon.

Milj. euroa			Muutos %		Muutos %		Muutos %	
	Q4/17	Q4/16	Q4/17– Q4/16	Q3/17	Q4/17– Q3/17	2017	2016	2017–2016
Liikevaihto	618	641	-3,6 %	593	4,2 %	2 490	2 477	0,5 %
Operatiivinen EBITDA ¹	25	24	4,2 %	22	13,6 %	75	74	1,4 %
Operatiivinen EBITDA, % ¹	4,0 %	3,7 %		3,7 %		3,0 %	3,0 %	
Operatiivinen liikevaihto	21	13	61,5 %	10	110,0 %	46	43	7,0 %
Operatiivinen liikevaihto, %	3,4 %	2,0 %		1,7 %		1,8 %	1,7 %	
Liiketoiminnasta kertyneet rahavirrat	49	101	-51,5 %	58	-15,5 %	-30	136	-122,1 %
Rahavirta investointien jälkeen	36	88	-59,1 %	44	-18,2 %	-70	101	-169,3 %

¹ Oikaistu konsernin operatiivisen EBITDAn määritelmän muuttamisen johdosta; nykyään summaan sisältyy myös osakkuus- ja yhteisyritysten operatiivinen EBITDA. Ks. kappale *Muutos operatiivisen EBITDAn määritelmässä* Taloudelliset tiedot -osion alussa.

- Operatiivinen liikevaihto kasvoi 8 milj. euroa Bergvik Skogin ja Tornatorin paremman kannattavuuden myötä. Viime vuoden vastaavalla kaudella kirjatut poikkeuserät vaikuttavat vertailuun. Puuvarastot pysyivät vakaina huolimatta haasteellisista korjuolosuhteista Pohjoismaissa ja Venäjällä. Yhtiö valmistautuu haastavaan ensimmäiseen neljännekseen, joka tulee vaikuttamaan rahavirtaan negatiivisesti.
- Marraskuussa Stora Enso ilmoitti, että Bergvik Skog AB:n osakekannasta 98 % hallussaan pitävät omistajat olivat aloittaneet yhtiön rakenteellisiin muutoksiin tähtäävät keskustelut. Suunnitellun uudelleenjärjestelyn seurauksena Stora Enso muuntaisi nykyisen 49,3 %:n osuutensa Bergvik Skogista Bergvik Västin metsävarojen suoraan omistukseen, joka olisi noin 70 % Bergvik Västin metsäomaisuuden arvosta.

Vastuullisuus vuoden 2017 viimeisellä neljänneksellä

(verrattuna Q4/2016)

Työturvallisuus

TRI- ja LTA-taajuudet^{1,2}

	Q4/17	Q4/16	Q3/17 ³	2017	2016	Välitavoite	Välitavoite saavutettava
Työtaturmat (TRI), taajuus	7,6	10,9	7,6	7,7	11,7	n/a	vuoden 2017 loppuun mennessä
Poissaoloon johtaneet tapaturmat (LTA), taajuus	4,6	4,3	6,0	5,3	4,4	4,0	vuoden 2017 loppuun mennessä

TRI (Total recordable incidents) -taajuus = lääketieteellistä hoitoa vaatineiden tapaturmien määrä miljoonaa työtuntia kohti

LTA (Lost-time accident) -taajuus = poissaoloon johtaneiden tapaturmien määrä miljoonaa työtuntia kohti.

¹ Stora Enson työntekijät, pois lukien yhteiset toiminnot

² Tammikuusta 2017 lähtien Stora Enso noudattaa TRI- ja LTA-taajuuksien raportoinnissa uusia määritelmiä (Occupational Safety and Health Administration, OSHA), jotta luvut vastaavat paremmin kansainvälisiä standardeja. Muutoksen vuoksi vuoden 2017 luvut eivät ole täysin vertailukelpoisia aiempien lukujen kanssa.

³ Laskettu uudelleen vuoden 2017 kolmannen neljänneksen osavuositarkastuksen jälkeen saadun tiedon vuoksi.

Vuoden lopun LTA-tavoitetta ei saavutettu. Kuten aiemmin ilmoitettiin, Stora Enso on päättänyt ottaa käyttöön uuden turvallisuussuunnitelman (Safety Roadmap) saavuttaakseen työturvallisuudessa merkittäviä parannuksia.

Turvallisuussuunnitelman keskiössä on hallinnon ja työskentelytapojen kehittäminen, ohjaus ja standardien noudattaminen sekä johtajuuden ja hyvien käytäntöjen pohjalle rakentaminen. Vuonna 2018 TRI-taajuudesta tulee uusi konsermitason keskeinen suorituskyvyn mittari, jonka raportointi aloitetaan vuoden 2018 ensimmäisellä neljänneksellä.

Toimittajat

Toimittajille suunnatun eettisen toimintaohjeen käyttöönotto

Toimittajien eettinen toimintaohje

	31.12.2017	30.9.2017	31.12.2016	Tavoite	Tavoite saavutettava
% hankintakustannuksista toimittajien eettisen toimintaohjeen ¹ piirissä	95 %	94 %	92 %	95 %	vuoden 2017 loppuun mennessä

¹ Ei sisällä yhteisiä toimintoja, tullimaksuja, pankkikuluja, immateriaalioikeuksia, leasingmaksuja eikä kaupankäyntiä rahoitusvälineillä.

Vuoden 2017 tavoite saavutettiin. Vuoden 2018 tavoite on tarkoitus ilmoittaa ensimmäisen neljänneksen osavuositarkastuksessa.

Ihmisoikeudet

Danish Institute for Human Rights (DIHR) instituutin koostaman ihmisoikeusvaikutusten arviointia koskevan raportin tuloksiin vastaavat toimintasuunnitelmat

Ehkäisevien ja korjaavien toimenpiteiden toteutumisen eteneminen

	Valmistunut ¹	Meneillään	Ei aikataulussa	Lopetettu ²	Säännölliset tarkastukset ³
Toteutuksen eteneminen, % kaikista toimenpiteistä	88 %	0 %	0 %	9 %	3 %

¹ Prosessi valmistumiseksi on käynnissä kolmen konsermitason toimenpiteen osalta, mutta niiden valmistuminen siirtyy vuodelle 2018.

² Ihmisoikeusvaikutusten arvioinnissa tunnistetut asiat, joiden käsittely lopetettiin sen jälkeen, kun niiden paikkansapitävyys tietyissä paikallisissa oloissa oli arvioitu uudelleen.

³ Pitkän aikavälin toimenpiteet, joille ei ole määrätty päättymispäivää ja jotka vaativat jatkuvaa tarkastelua.

Vuoden loppuun mennessä ehkäisevistä ja korjaavista toimenpiteistä oli valmistunut 88 % ja 100 % toimenpiteistä oli viety asianmukaiseen päätökseen. Toimenpiteet perustuvat YK:n yrityksiä ja ihmisoikeuksia koskeviin periaatteisiin ja DIHR:n kanssa yhteistyössä laadittuihin kriteereihin. Kuten aiemmin ilmoitettiin, ihmisoikeuksia koskevan toimintasuunnitelman edistymisestä ei enää raportoida tämän katsauksen jälkeen. Vuonna 2018 keskitymme saamaan päätökseen työn, jossa identifioidaan Stora Ensolle tärkeimmät ihmisoikeudet, jonka jälkeen, määritämme ja toteutamme ihmisoikeuksia koskevan huolellisuuden ja vaatimustenmukaisuuden seurantaohjelman. Tavoitteena on saada tämä työ päätökseen vuoden 2018 loppuun mennessä.

Metsätalous ja maankäyttö

Maanvuokrasopimusten korjaaminen Kiinan Guangxissa

Stora Enson Guangxissa vuokraamat, sosiaalisesti omistetut metsämaat

	31.12.2017	30.9.2017	31.12.2016
Vuokratut, sosiaalisesti omistetut metsämaat, ha	29 581	29 701	30 500
Vuokratut alueet, joilla ei ole sopimusoikeudellisia puutteita, ha	16 267	16 329	16 480
Vuokrasopimukset, joissa ei ole sopimusoikeudellisia puutteita, % kaikista sopimuksista	66 %	66 %	66 %

Sopimuksissa, joissa ei ole puutteita, maan omistusoikeus on selkeä tai ratkaistu ja sopimusprosessi on todistettu lailliseksi, autenttiseksi ja voimassa olevaksi. Sopimusten korjausprosessiin kuuluu dokumentaation tutkiminen, kenttätutkimuksia, oikeudellinen ja toiminnallinen riskianalyysi, sidosryhmäkonsultaatioita, puuttuvan dokumentaation kerääminen ja uusien sopimusten tai sopimuskorjausten allekirjoittaminen suoraan kylien tai talouksien kanssa tai joissain tapauksissa sopimuksen päättäminen.

Stora Enso vuokraa yhteensä 82 591 hehtaaria maata eri puolilla Guangxia. Vuokratuista maista 36 % on sosiaalisesti omistettua maata, joka on vuokrattu kyläyhteisöiltä, kotitalouksilta ja paikallisilta puuviljelmiltä.

Kuten aiemmin on ilmoitettu, Stora Enso aikoo pienentää vuokratua metsäpinta-alaa Guangxin alueella. Osana tätä prosessia Stora Enson tavoitteena on vuokrata vain maita, joihin ei liity sopimusoikeudellisia puutteita. Stora Enso on siirtynyt sopimusten korjaamisesta tavanomaiseen sopimusten hallintaan, eikä sopimusten korjaamisesta näin ollen enää tämän jälkeen raportoida neljännesvuosittain.

Maattomien liikkeen valtaamat alueet Brasilian Bahiassa

Kestävän kehityksen mukaiseen asutusaloihteeseen kuulumattomien maattomien liikkeiden valtaamat alueet

	31.12.2017	30.9.2017	31.12.2016
Kestävän kehityksen mukaiseen asutusaloihteeseen kuulumattomien liikkeiden valtaamat alueet, ha	3 043	3 425	3 499

Vuoden lopussa maattomien liikkeet, jotka eivät ole mukana kestävän kehityksen asuttamisen aloitteessa, olivat vallanneet 3 043 hehtaaria Veracelin maita. Viimeisen neljänneksen aikana Veracel jatkoi vallattujen alueiden palauttamista yhtiölle oikeusmenettelyjen kautta ja aloitti uudelleen puuviljelmien hoidon 382 hehtaarin alueella. Veracel on varannut 16 500 hehtaaria maata kestävän kehityksen mukaista asutusaloitetta varten. Vuoden 2017 lopussa Veracelin omistamat maa-alueet olivat yhteensä 213 500 hehtaaria, josta 75 000 hehtaarille on istutettu eukalyptuspuuta sellun tuotantoa varten.

Hiilidioksidi

Tunnusluvut viitetasoon verrattuna¹

	Q4/17	Q4/16	Q3/17	2017	2016	Tavoite	Tavoite saavutettava
Hiilidioksidipäästöjen lasku myytävissä olevaa sellu-, paperi- ja kartonkitonnia kohti (kg/t)	-37 %	-40 %	-4 %	-40 %	-40 %	-35 %	vuoden 2025 loppuun mennessä

¹ Vuoden 2006 viitetasoon verrattuna. Kattaa tuotannon suorat fossiilisista polttoaineista peräisin olevat hiilidioksidipäästöt ja epäsuorat sähkön ja lämmön ostoon liittyvät fossiilisista polttoaineista peräisin olevat hiilidioksidipäästöt (laajuus 1 ja 2). Historialliset luvut laskettu uudelleen liiketoimintojen myyntien tai datan valmistumisen vuoksi. Ilman yhteisiä toimintoja.

Stora Enso on yli kymmenen vuoden ajan vähentänyt aktiivisesti toimintojensa energiaintensiteettiä ja monin paikoin myös riippuvuuttaan fossiilisista polttoaineista. Tällä hetkellä yli 75 % konsernin tuottamasta ja käyttämästä energiasta on peräisin yhtiön sisäisistä ja ulkopuolisista hiilineutraaleista lähteistä. Stora Ensolla on vakaa aikomus vähentää fossiilisten polttoaineiden käyttöä entisestään seuraavan kymmenen vuoden aikana mahdollisimman lähelle nollaa teknisesti ja kaupallisesti mahdollisilla keinoilla.

Joulukuussa Science Based Target -organisaatio hyväksyi Stora Enson tieteelliset tavoitteet ilmaston lämpenemisen hillitsemiseksi. Stora Enso sitoutuu vähentämään toiminnastaan aiheutuvia kasviuonekaasupäästöjä tuotettua sellu-, paperi- ja kartonkitonnia kohti 31 % vuoteen 2030 mennessä. Vähentääkseen päästöjä koko arvoketjussa Stora Enso on sitoutunut siihen, että vuoteen 2025 mennessä kustannusperusteisesti laskettuna 70 prosenttia sen muuta kuin kuitua toimittavista kumppaneista ja kuljetuspalvelujen tarjoajista on asettanut omat tieteelliset tavoitteensa kasviuonekaasupäästöjen vähentämiseksi. Nämä tavoitteet tulee olla asetettu vuoteen 2030 mennessä. Lisäksi yhtiö aikoo ottaa vuoteen 2020 mennessä käytännöksi, että kaikille asiakastyötä tekeville annetaan riittävät tiedot tieteellisten päästövähennystavoitteiden hyödyistä. Stora Enso aikoo raportoida edistymisestään tieteellisten tavoitteiden saavuttamisessa vuoden 2018 ensimmäisestä neljänneksestä alkaen ja samalla luopua edellä esitetyistä vanhoista tavoitteista.

Muut tapahtumat

Marraskuussa Ecovadis Supplier Sustainability Ratings myönsi Stora Ensolle korkeimman tason (Gold) tunnustuksen vastuullisuudesta. Stora Enso sijoittui koko arvioinnissa yritysten parhaan prosentin joukkoon.

Lyhyen aikavälin riskit ja epävarmuustekijät

Lisääntyvä kilpailu sekä paperi-, sellu-, pakkaus-, puutuote- ja raakapuumarkkinoiden tarjonnan ja kysynnän tasapaino voivat vaikuttaa markkinaosuuteen ja kannattavuuteen. Muutokset maailman taloustilanteesta ja poliittisessa ilmapiirissä, markkinoiden tiukat korjausliikkeet, valuuttakurssien epävakaas ja päämarkkina-alueidemme talouksien heikkeneminen voivat vaikuttaa Stora Enson tulokseen, rahavirtoihin ja taloudelliseen tilanteeseen.

Edelleen jatkuva tilanne, jossa talvet ovat poikkeuksellisen leutoja, entistä sateisempia ja vähälumisempia ja routa-ajat lyhenevät, on haitannut puun korjuuta ja kuljetuksia, mikä voi vaikuttaa raaka-aineen saatavuuden vakauteen ja nostaa pohjoismaisten tehtaiden maksamaa puun hintaa. Venäjä todennäköisesti jatkaa käytäntöä, jolla se suosii puutoimituksia kotimaan metsäteollisuudelle viennin sijaan. Mahdolliset koivuvanerin vientirajoitukset saattavat haitata myös kuitupuun vientiä. Tarkempi kuvaus riskeistä on Stora Enson tilinpäätöksessä, joka on luettavissa osoitteessa storaenso.com/annualreport.

Energiäherkkyysanalyysi: sähkön, lämmön, öljyn ja muiden fossiilisten polttoaineiden markkinahintojen 10 %:n nousulla olisi noin 13 milj. euron välitön negatiivinen vaikutus operatiiviseen liiketulokseen seuraavan 12 kuukauden ajan suojausvaikutuksen jälkeen.

Puuraaka-aineen herkkyysanalyysi: puun hintojen 10 %:n nousulla olisi noin 182 milj. euron välitön negatiivinen vaikutus operatiiviseen liiketulokseen seuraavan 12 kuukauden ajan.

Sellun herkkyysanalyysi: sellun markkinahintojen 10 %:n nousulla olisi noin 105 milj. euron välitön positiivinen vaikutus operatiiviseen liiketulokseen seuraavan 12 kuukauden ajan.

Kemikaalien ja täyteaineiden herkkyysanalyysi: kemikaalien ja täyteaineiden hintojen 10 %:n nousulla olisi noin 64 milj. euron välitön negatiivinen operatiiviseen liiketulokseen seuraavan 12 kuukauden ajan.

Energian, puuraaka-aineen, sellun tai kemikaalien ja täyteaineiden hintojen laskun vaikutus olisi vastakkainen.

Valuuttakurssien herkkyysanalyysi seuraaville 12 kuukaudelle: Yhdysvaltain dollarin arvon 10 %:n vahvistumisella suhteessa euroon olisi noin 126 milj. euron välitön positiivinen vaikutus vuotuisen operatiiviseen liiketulokseen. Ruotsin kruunun 10 %:n vahvistumisen vaikutus olisi 96 milj. euroa negatiivinen ja Englannin punnan 36 milj. euroa positiivinen. Valuuttakurssien heikkenemisen vaikutus olisi vastakkainen. Luvut ovat ennen suojausvaikutusta ja oletuksena on, että vain yksittäisessä valuuttakurssissa tapahtuu muutoksia.

Konsernin Brasilian-toiminnoista aiheutuu vuosittain Brasilian realissa (BRL) laskettuna noin 120 milj. euron arvoiset suojaamattomat nettokustannukset. Näiden virtojen osalta Brasilian realin arvon vahvistuminen 10 % heikentäisi operatiivista liiketulosta 12 milj. euron verran.

Oikeudenkäynnit

Ehdolliset velat

Stora Enso on tehnyt merkittäviä uudelleenjärjestelyjä viime vuosina. Toimenpiteisiin on kuulunut liiketoimintojen ja tuotantoyksiköiden myyntejä sekä tehtaiden sulkemisia. Tapahtumiin liittyy riski mahdollisista ympäristö- tai muista velvoitteista, joiden olemassaololle saadaan vahvistus vasta, jos yksi tai useampi epävarma tapahtuma, joka ei ole täysin konsernin hallittavissa, toteutuu tai ei toteudu.

Stora Enso on osallisena tietyissä oikeudenkäyntimenettelyissä, jotka ovat syntyneet tavanomaisessa liiketoiminnassa ja jotka sisältävät lähinnä kauppaoikeudellisia vaateita. Yrityksen johto ei usko, että näillä menettelyillä kokonaisuutena ennen mahdollisia vakuutuskorvauksia olisi merkittäviä vaikutuksia yrityksen taloudelliseen asemaan tai liiketoiminnan tulokseen.

Oikeudenkäynnit Latinalaisessa Amerikassa

Veracel

Fibria ja Stora Enso omistavat kumpikin 50 % Veracelistä. Yhteisomistusten ehdot on määritelty osakassopimuksessa. Toukokuussa 2014 Fibria aloitti välimiesmenettelyn Stora Ensoa vastaan. Yhtiö väitti, että Stora Enso oli rikkonut osakassopimuksen tiettyjä määräyksiä. Fibria on arvioinut, että riitatapauksessa maksettavaksi tuleva intressi olisi noin 54 milj. Yhdysvaltain dollaria (45 milj. euroa). Stora Enso on kiistänyt väitteet. Joulukuussa 2017 välityslautakunta antoi päätöksen Stora Enson hyväksi. Tämän johdosta Stora Enso ei enää raportoi tapauksen etenemisestä.

Stora Enso ilmoitti 11.7.2008 liittovaltion tuomarin Brasiliassa antamasta päätöksestä, jonka mukaan Bahian osavaltion Veracelin toiminnalle myöntämät luvat eivät olleet päteviä. Tuomari myös määräsi Veracelin ryhtymään tiettyihin toimenpiteisiin, kuten luonnonmetsän istuttamiseen osaan Veracelin puuviljelmistä. Lisäksi yhtiölle määrättiin mahdollinen 20 milj. Brasilian realin (5 milj. euron) sakko. Veracel kyseenalaistaa päätöksen ja on tehnyt siitä valituksen. Veracel toimii täysin kaikkien Brasilian lakien mukaisesti ja on saanut asiaankuuluviilta viranomaisilta kaikki tarvittavat ympäristö- ja liiketoimintaluvat teollisuustoiminnoille ja puuviljelmille. Marraskuussa 2008 tuomioistuin lykkäsi päätöksen täytäntöönpanoa. Veracel ja Stora Enso eivät ole tehneet kirjanpidollisia varauksia metsänistutusten tai mahdollisen sakon vuoksi.

Oikeudenkäynnit Suomessa

Raakapuukanne

Markkinaoikeus määräsi joulukuussa 2009 Stora Ensolle seuraamusmaksun kilpailulain rikkomisesta Suomen raakapuumarkkinoilla 1997–2004. Stora Enso ei valittanut päätöksestä. Metsähallitus käynnisti maaliskuussa 2011 oikeudenkäynnin Stora Ensoa, UPM:ää ja Metsäliittoa vastaan. Metsähallitus vaativaatien korvauksia vahingoista, joiden väitetään syntyneen kilpailulain rikkomisesta. Kesäkuussa 2016 antamassaan päätöksessä Helsingin kärjäoikeus hylkäsi Metsähallituksen Stora Ensolle, Metsäliitolle ja UPM:lle esittämän vahingonkorvausvaatimuksen. Metsähallitus on valittanut päätöksestä ja asia on vireillä hovioikeudessa. Metsähallituksen tekemien vähennysten jälkeen kokonaiskorvausvaatimus vastaajia vastaan on nyt noin 125 milj. euroa ja toissijaiset vaateet liitännäisvaade Stora Ensoa vastaan noin 68 milj. euroa.

Lisäksi jotkin suomalaiset kunnat ja yksityiset metsänomistajat ovat käynnistäneet vastaavanlaisia oikeusmenettelyitä Stora Ensoa, UPM:ää ja Metsäliittoa vastaan. Syksyllä 2017 antamassaan päätöksessä Helsingin kärjäoikeus hylkäsi 486 yksityisen metsänomistajan ja 32 kunnan kanteet. Stora Ensoa, UPM:ää ja Metsäliittoa vastaan yhdessä ja erikseen nostettujen vireillä olevien kanteiden kokonaissumma on noin 7 milj. euroa ja toissijaiset vaateet yksin Stora Ensoa vastaan noin 3 milj. euroa. Stora Enso kiistää asianosaisten kärsineen minkäänlaisia vahinkoja ja puolustaa määrätietoisesti itseään. Stora Enso ei ole tehnyt kirjanpidollisia varauksia kyseisten kanteiden vuoksi.

Oikeudenkäynnit Ruotsissa

Vakuutuskanne

Heinä–elokuussa 2016 kuusi ruotsalaista vakuutusyhtiötä nostivat kanteen Stora Ensoa vastaan kanteen ruotsalaisessa ympäristöoikeudessa ja Falunin kärjäoikeudessa Ruotsin Västmanlandissa vuonna 2014 sattuneesta metsäpalosta aiheutuneiden vahinkojen vuoksi. Yhtiöt hakevat kaikkiaan noin 300 milj. Ruotsin kruunun (30 milj. euron) arvoisia korvauksia. Stora Enso kiistää korvausvastuunsa.

Ympäristöoikeuden lokakuussa 2017 antama tuomio oli Stora Enson kannalta myönteinen. Vakuutusyhtiöt ovat valittaneet tuomiostapäätöksestä.

Falunin kärjäoikeudessa vireillä olleen tapauksen osalta hovioikeus on kumonnut ensimmäisen asteen antaman prosessuaalisen hylkäyspäätöksen. Falunin kärjäoikeudessa nostetun kanteen tapauksessa kärjäoikeus hylkäsi kanteen menettelyvirheen vuoksi, mutta hovioikeus otti sen käsittelyyn. Stora Enso on valittanut asiasta korkeimpaan oikeuteen ja pyrkii saamaan kanteen lopullisesti hylätyksi.

Merkittävimmät tapahtumat vuonna 2017

Varsinaisessa yhtiökokouksessa 27.4.2017 tehtyjä päätöksiä

Yhtiökokous hyväksyi hallituksen ehdotuksen, jonka mukaan vuodelta 2016 maksetaan osinkoa 0,37 euroa osakkeelta.

Yhtiökokous hyväksyi ehdotuksen, että hallitukseen valitaan seuraavaan varsinaisen yhtiökokouksen loppuun saakka nykyisistä jäsenistä Anne Brunila, Jorma Eloranta, Elisabeth Fleuriot, Hock Goh, Mikael Mäkinen, Richard Nilsson sekä Hans Stråberg ja että hallituksen uudeksi jäseneksi valitaan Christiane Kuehne ja Göran Sandberg.

Yhtiökokous hyväksyi ehdotuksen hallituksen jäsenten vuosipalkkioista:

Puheenjohtaja	170 000 euroa
Varapuheenjohtaja	100 000 euroa
Jäsenet	70 000 euroa

Stora Enson tilintarkastajaksi valittiin nykyinen tilintarkastaja tilintarkastusyhteisö Deloitte Oy seuraavan varsinaisen yhtiökokouksen loppuun saakka. Yhtiökokous hyväksyi ehdotuksen, että tilintarkastajan palkkio maksetaan talous- ja tarkastuskomitean hyväksymän laskun mukaan.

Yhtiökokous hyväksyi ehdotuksen muuttaa yhtiön yhtiöjärjestystä siten, että yhtiökokous valitsee hallituksen puheenjohtajan ja varapuheenjohtajan, kuitenkin niin, että mikäli paikka vapautuu toimikauden aikana, hallitus voi valita keskuudestaan tilalle uuden puheenjohtajan tai varapuheenjohtajan jäljellä olevaksi toimikaudeksi. Hyväksyttiin myös ehdotus, jonka mukaan kutsu yhtiökokoukseen julkaistaan yhtiön internetsivuilla, minkä lisäksi tieto kokousajasta ja -paikasta sekä yhtiön internetsivujen osoite julkaistaan vähintään kahdessa suomalaisessa ja kahdessa ruotsalaisessa lehdessä, ja yhtiöjärjestyksen terminologiaa muutetaan niin, että viittaus ”Keskuskauppakamarin hyväksymään tilintarkastusyhteisöön” muutetaan viittaukseksi ”tilintarkastusyhteisöön”.

Yhtiökokous hyväksyi ehdotuksen muuttaa osakkeenomistajien nimitystoimikunnan työjärjestystä niin, että osakkeenomistajien nimitystoimikunnan tehtäviin kuuluu valmistella ja tehdä yhtiökokoukselle ehdotus hallituksen puheenjohtajan ja varapuheenjohtajan valinnasta yhdessä hallituksen jäseniä koskevan ehdotuksen kanssa.

Stora Enson hallituksen päätökset

Yhtiökokouksen jälkeen pitämässään kokouksessa hallitus valitsi keskuudestaan puheenjohtajaksi Jorma Elorannan ja varapuheenjohtajaksi Hans Stråbergin.

Richard Nilsson (puheenjohtaja), Jorma Eloranta, Mikael Mäkinen ja Christiane Kuehne valittiin talous- ja tarkastusvaliokunnan jäseniksi.

Jorma Eloranta (puheenjohtaja), Elisabeth Fleuriot ja Hans Stråberg valittiin palkitsemisvaliokunnan jäseniksi. Anne Brunila (puheenjohtaja), Hock Goh ja Göran Sandberg valittiin vastuullisuus- ja yritysetiikkavaliokunnan jäseniksi.

Nimitystoimikunta

Stora Enson nimitystoimikunta nimitettiin elokuussa.

Nimitystoimikuntaan kuuluvat seuraavat jäsenet: Jorma Eloranta (hallituksen puheenjohtaja), Hans Stråberg (hallituksen varapuheenjohtaja), Harri Sailas (Solidium Oy:n hallituksen puheenjohtaja) ja Marcus Wallenberg (FAM AB:n hallituksen puheenjohtaja).

Nimitystoimikunta valitsi puheenjohtajakseen Marcus Wallenbergin.

Muutokset konsernin johdossa

Annica Breskystä tuli 1.5.2017 Consumer Board -divisioonan johtaja ja konsernin johtoryhmän jäsen. Hän toimi aiemmin ruotsalaiseen Holmen-konserniin kuuluvan Iggesund Paperboard AB:n toimitusjohtajana.

Markus Mannströmistä tuli 1.6.2017 Biomaterials-divisioonan johtaja. Hän toimi aiemmin konsernin teknologiajohtajana. Konsernin johtoryhmään hän on kuullut vuodesta 2015 saakka.

Biomaterials-divisioonan johtaja Juan Carlos Bueno toimi johtoryhmän jäsenenä 31.5.2017 saakka.

Henkilöstö

Konsernilla oli 25 700 (25 400) työntekijää 31.12.2017. Henkilöstöä oli vuonna 2017 keskimäärin 26 200 eli 70 vähemmän kuin vuonna 2016.

Osakepääoma ja osakeomistukset

Vuoden 2017 viimeisen neljänneksen aikana kaupparekisteriin merkittiin yhteensä 54 000 A-osakkeen muunto R-osakkeeksi. Vuoden 2017 aikana yhteensä 114 770 A-sarjan R-sarjaan muunnettua osaketta merkittiin kaupparekisteriin.

Stora Enson liikkeeseen laskemia A-sarjan osakkeita oli 176 392 320 kappaletta ja R-sarjan osakkeita 612 227 667 kappaletta 31.12.2017. Yhtiön omistuksessa ei ollut omia osakkeita. Stora Enson liikkeeseen laskettuja osakkeita oli yhteensä 788 619 987. Osakkeiden äänimäärä oli vähintään 237 615 086.

Keskinäisen työeläkevakuutusyhtiön Varman osuus Stora Enson osakkeista laski alle viiteen prosenttiin 20.6.2017.

Varsinainen yhtiökokous 2018

Stora Enso Oyj:n varsinainen yhtiökokous pidetään keskiviikkona 28.3.2018 klo 16.00 Marina Congress Centerissä, Katajanokanlaituri 6, Helsinki.

Yhtiökokouksen esityslista, esityslistalla olevat ehdotukset ja kutsu yhtiökokoukseen löytyvät Stora Enso Oyj:n sivuilta osoitteesta storaenso.com/agm. Stora Enson vuoden 2017 tilinpäätös, toimintakertomus ja tilintarkastuskertomus julkaistaan Stora Enso Oyj:n sivuilla osoitteessa storaenso.com/annualreport maanantaina 26.2.2018 alkavalla viikolla. Päätöksiä koskevat esitykset ja muut edellä mainitut asiakirjat ovat saatavilla myös yhtiökokouksessa, ja niistä sekä tästä kokouksustusta lähetetään pyydettyä jäljennökset osakkeenomistajille. Yhtiökokouksen pöytäkirja on nähtävillä yhtiön internetsivuilla osoitteessa storaenso.com/agm viimeistään keskiviikosta 11.4.2018 lähtien.

Hallituksen ehdotus osingonmaksusta

Hallitus esittää yhtiökokoukselle, että vuodelta 2017 maksetaan osinkoa 0,41 euroa osakkeelta.

Osinko maksetaan osakkaalle, joka osingonmaksun täsmäytyspäivänä 3.4.2018 on merkitty joko Euroclear Finland Oy:n pitämään yhtiön osaksluetteloon tai Euroclear Sweden AB:ssa rekisteröityjen osakkeiden osalta viimeksi mainitun pitämään omistajaluetteloon. Euroclear Sweden AB huolehtii osingon maksusta Euroclear Sweden AB:ssa rekisteröidyille osakkeille ja osinko maksetaan Ruotsin kruunuina. Citibank N.A. huolehtii osingon maksusta Citibank N.A.:n hallinnoimien ADR-todistusten haltijoille ja osinko maksetaan Yhdysvaltain dollareina.

Hallitus esittää yhtiökokoukselle, että osinko maksetaan arviolta 10.4.2018.

Katsauskauden jälkeiset tapahtumat

Tammikuussa paperinvalmistaja Feldmuehle Uetersen GmbH hakeutui maksukyvyttömyysmenettelyyn. Uetersenin tehdas oli Stora Enson omistuksessa vuoteen 2015 asti. Vuoden 2017 lopussa Stora Ensolla oli 9 milj. euron avoin saatava

Feldmuehle Ueterseniltä. Mikäli Uetersenin tehtaan toiminta ei jatku, Stora Ensolla on sopimuksellinen velvollisuus vastata mahdollisten ympäristön ennallistamistoimien kustannuksista.

Saksan Baienfurtissa sijaitsevan kuluttajapakkauskartongin arkittamon myynti suomalaiselle Pyroll Oy:lle saatiin päätökseen tammikuussa. Transaktiolla ei ollut merkittävää vaikutusta konserniin.

16.1.2018 kaupparekisteriin merkittiin 40 710 A-osakkeen muunnos R-osakkeiksi.

26.1.2018 ruotsalainen syyttäjä nosti käräjäoikeudessa syytteen, jonka mukaan Stora Enso ja urakoitsija olivat laiminlyönnin seurauksena aiheuttaneet metsäpalon Västmanlandissa vuonna 2014. Syyttäjä vaatii, että Stora Enso ja urakoitsija molemmat maksavat 5 milj. Ruotsin kruunua (0,5 milj. euroa) yhteisösakkoina. Stora Enso kiistää olevansa korvausvelvollinen ja pitää vaateita perusteettomina.

Stora Enson tammi–kesäkuun 2018 puolivuotiskatsauksen julkaisupäiväksi on muuttunut perjantai 20.7.2018.

Tämä tiedote on laadittu suomeksi, englanniksi ja ruotsiksi. Jos eri kieliversioiden välillä on eroja, englanninkielinen versio pätee. Tätä katsausta ei ole tilintarkastettu.

Helsingissä 9. helmikuuta 2018
Stora Enso Oyj
Hallitus

Taloudelliset tiedot

Laadintaperiaatteet

Tämä tilintarkastamaton osavuositarkastus on laadittu osavuositarkastuksia koskevan IAS 34 -standardin ja konsernin vuoden 2016 tilinpäätöksen laskentaperiaatteiden mukaisesti.

Kaikki tämän osavuositarkastuksen luvut on pyöristetty lähimpään miljoonaan, ellei toisin ole mainittu.

Ei-IFRS-tunnusluvut

Konsernin tärkein ei-IFRS-tunnusluku on operatiivinen liike-tulos, jonka avulla arvioidaan segmenttien tuloksia ja ohjataan niille resursseja. Operatiivinen liike-tulos koostuu segmenttien liike-tuloksesta ilman vertailukelpoisuuteen vaikuttavia eriä ja käyvän arvon muutoksia sekä Stora Enson osuudesta osakkuus- ja yhteisyritystensä liike-tuloksesta, ilman vertailukelpoisuuteen vaikuttavia eriä ja käyvän arvon muutoksia.

Vertailukelpoisuuteen vaikuttavat erät ovat poikkeuksellisia eriä, jotka eivät liity tavanomaiseen liiketoimintaan. Tavallisimpia vertailukelpoisuuteen vaikuttavia eriä ovat omaisuuden myyntivoitot, ylimääräiset omaisuusarvojen arvonalentumiset tai arvonalentumisten peruutukset, toiminnan uudelleenjärjestelyistä johtuvat varaukset ja sakot. Yksittäinen vertailukelpoisuuteen vaikuttava erä ilmoitetaan normaalisti erikseen, mikäli sen tulosvaikutus on yli sentin osakkeelta.

Käyvän arvon muutokset ja liiketoimintaan kuulumattomat erät sisältävät osakesidonnaiset kannustinjärjestelmät ja niihin liittyvät suojaukset, hiilidioksidin päästöoikeuksien arvostuksen, biologisten hyödykkeiden uudelleenarvostuksen sekä Stora Enson osuuden osakkuus- ja yhteisyritysten veroista ja nettorahoituseristä.

Liiketoiminnan rahavirta (ei-IFRS) on konsernikohtainen tapa esittää liiketoiminnan rahavirta ilman suojausvaikutusta laajasta tuloksesta ja alkaen operatiivisesta EBITDasta liike-tuloksen sijaan.

Rahavirta investointien jälkeen (ei-IFRS) lasketaan liiketoiminnan rahavirrasta (ei-IFRS), pois lukien investoinnit aineettomiin ja aineellisiin hyödykkeisiin, biologisiin hyödykkeisiin sekä osakkuus- ja yhteisyrityksiin.

Luettelo ei-IFRS-luvuista esitetään tämän katsauksen lopussa.

Muutos operatiivisen EBITDAn määritelmässä

Stora Enso sisällyttää vuoden 2017 viimeisestä neljänneksestä lähtien osakkuus- ja yhteisyritystensä operatiivisen EBITDAn konsernin operatiiviseen EBITDAan. Stora Enso on aiemmin raportoinut osuutensa osakkuus- ja yhteisyritysten operatiivisesta liike-tuloksesta vain osana konsernin operatiivista liike-tulosta.

Ei-IFRS-tunnusluvun operatiivinen EBITDA uusi määritelmä on seuraava: operatiivinen liike-tulos ilman biologisten hyödykkeiden arvon operatiivista alentumista, aineellisten ja aineettomien hyödykkeiden poistoja ja arvonalentumisia, vertailukelpoisuuteen vaikuttavia eriä ja käyvän arvon muutoksia. Määritelmä kattaa tytäryhtiöiden, yhteisjärjestelyjen sekä osakkuus- ja yhteisyritysten vastaavat erät.

Tämä muutos vaikuttaa seuraaviin tunnuslukuihin: operatiivinen EBITDA, operatiivinen EBITDA (%) ja nettovelan suhde edellisten 12 kk:n operatiiviseen EBITDAan.

Historialliset luvut on oikaistu vastaamaan uutta raportointirakennetta, ja ne esitetään Stora Enso Oyj:n 7.11.2017 julkaistussa pörssitiedotteessa.

Muutoksella ei ole vaikutusta operatiiviseen liike-tulokseen, konsernin tuloslaskelman välisummiin tai yhtiön IFRS-lukuihin.

Seuraavia muutoksia standardeihin sovelletaan 1.1.2017 ja sen jälkeen alkaviin tilikausiin

- Muutokset IFRS 10 standardiin, IFRS 12 standardiin ja IAS 28 standardiin: *Sijoitusyhteisöt – Konsernitiilinpäätökseen yhdistelemistä koskevan poikkeuksen soveltaminen*. Muutokset sisältävät vapautuksen tytäryhtiöiden konsolidoinnista niissä yrityksissä, jotka täyttävät sijoitusyksikön määritelmän. Muutoksella ei ole konsernin kannalta vaikutusta.
- Muutokset IAS 7 -standardiin *Tilinpäätöksen esittäminen*. Muutokset selkeyttävät IAS 7 *Rahavirtalaskelmat* -standardia antamalla tilinpäätösten käyttäjille entistä parempaa tietoa yhteisön rahoitustoiminnasta ja mahdollisuuden arvioida rahoitustoiminnasta johtuvien velkojen muutoksia. Muutokset tulivat voimaan 1.1.2017. Muutoksella ei ollut merkittävää vaikutusta konsernitiilinpäätökseen, sillä tilinpäätöksen 2016 liitetiedossa 26 (Velat) on jo käsitelty suurin osa uusista tietovaatimuksista.
- Muutokset IAS 12 standardiin *Tuloverot, joka koskee laskennallisen verosaamisen kirjaamista realisoitumattomista tappioista*. Muutokset, jotka koskevat laskennallisen verosaamisen kirjaamista realisoitumattomista tappioista, selkeyttävät sitä, miten käypään arvoon arvostettuihin velkainstrumentteihin liittyvät laskennalliset verosaamiset otetaan huomioon kirjanpidossa. Muutokset tulivat voimaan 1.1.2017. Muutoksilla ei ole vaikutusta konserniin.

Tulevat standardimuutokset, jotka ovat EU:n hyväksymiä mutta eivät olleet voimassa vielä vuonna 2017

Kuten Stora Enson tilinpäätöksessä 2016 on todettu, seuraavilla standardeilla ei uskota olevan merkittävää vaikutusta konsernille:

- IFRS 15: *Myyntituotot asiakassopimuksista*.
- IFRS 9: *Rahoitusinstrumentit*
- IFRS 16: *Vuokrasopimukset*

Konserni arvioi IFRS 15 -standardin vaikutusta perustuen tuloutuksen määrään ja ajoittumiseen osana erillistä projektia vuosina 2015, 2016 ja 2017. Kunkin divisioonan merkittävimmät asiakassopimukset on läpikäyty standardoitujen kyselylomakkeiden avulla, mitkä seurasivat viisivaiheista tulouttamismallia. Konsernin ottaa IFRS 15 -standardin käyttöön mukautettuna oikeaisemalla aikaisempia raportointikausia 1.1.2018 lähtien.

IFRS 9 Rahoitusinstrumentit korvaa IAS 39 *Rahoitusinstrumentit: kirjaaminen ja arvostaminen* -standardin. Standardin vaatimuksia sovelletaan kirjaamiseen ja arvostamiseen, arvon alentumiseen, taseesta pois kirjaamiseen ja yleiseen suojauslaskentaan. Heinäkuussa 2014 julkaistu versio IFRS 9 -standardista korvaa aiemmat versiot, ja konserni aikoo soveltaa sitä 1.1.2018 lähtien esittämättä kuitenkaan IFRS 1 -standardin kohtien E1 ja E2 mukaisia oikaistuja vertailutietoja. Poikkeuksena tähän on valuuttamyntien suojauksessa käytettävien valuuttaoptioiden aika-arvo, johon Stora Enso ryhtyy soveltamaan IFRS 9 -standardia takautuvasti niissä optioissa, jotka olivat konsernin kirjanpidossa 1.1.2018.

Konserni aikoo luokitella pääomasijoituksensa Pohjolan Voiman osakkeisiin käypään arvoon muihin laajan tuloksen eriin IFRS 9 -standardin mukaisesti. Aiemmin ne on luokiteltu myytävänä oleviksi sijoituksiksi IAS 39 -standardin mukaisesti. Luokittelutapojen pääasiallinen ero on, että pääomasijoitusten käyvän arvon muutoksista aiheutuvia voittoja ja tappioita ei enää kierrätetä tuloslaskelmaan arvonalentumisen tai myynnin yhteydessä. Vain osinkotulo kirjataan tuloslaskelmaan.

IFRS 9 -standardin mukaisesti valuuttamyntien suojauksessa käytettävien valuuttaoptioiden aika-arvon muutokset kirjataan muihin laajan tuloksen eriin siinä määrin kuin ne liittyvät suojauksen kohteisiin ja uudelleenluokitellaan pääomasta voittoihin tai tappioihin samalla kaudella tai samoilla kausilla kuin odotetut tulevat rahavirrat vaikuttavat voittoon tai tappioon. Tämä vähentää tuloslaskelman epävakaisuutta IAS 39 -standardin mukaiseen käytäntöön verrattuna.

Toisin kuin nykyisen IAS 39 -standardin aikana, uudessa rahoitusvarojen arvonalentumisia koskevassa mallissa edellytetään tapahtuneiden luottotappioiden kirjaamisen lisäksi myös epävarmoihin saamiin perustuvien todennäköisten luottotappioiden kirjaamista. Merkittävin konsernia koskeva vaikutus liittyy myyntisaamiin, jotka eivät sisällä merkittävää rahoitusosuutta.

IFRS 9:n käyttöönotolla ei ole merkittäviä vaikutuksia konsernin lukuihin.

IFRS 16 korvaa nykyisen ohjeistuksen IAS 17 -standardissa, mikä merkitsee merkittäviä muutoksia kirjanpitoon etenkin vuokralle ottajien osalta. IAS 17:n mukaisen ohjeistuksen mukaan vuokralle ottajan piti tehdä ero rahoitusleasingsopimuksen (taseessa) ja operatiivisen vuokrasopimuksen (taseen ulkopuolella) välillä. IFRS 16 -standardissa edellytetään nyt, että vuokralle ottajat kirjaavat taseeseen käytännössä kaikista vuokrasopimuksista tulevia vuokranmaksueriä kuvastavan vuokravelan sekä "käyttöoikeus"-omaisuuserän. Ainoat valinnaiset poikkeukset koskevat tiettyjä lyhytaikaisia ja arvoltaan vähäisiä kohteita koskevia sopimuksia, mutta tämän poikkeuksen soveltaminen on sallittua vain vuokralle ottajille. Vuokrasopimukseen sisältyvien palveluiden osuutta ei tarvitse sisällyttää taseeseen.

IFRS 16 -standardin mukaan vuokrasopimus on sopimus tai sopimuksen osa, joka tuottaa oikeuden käyttää sopimuksen kohteena olevaa omaisuuserää tiettyinä ajanjaksona vastiketta vastaan. Standardi tulee voimaan 1.1.2019. Uuden standardin vaikutuksia konsernitiilinpäätökseen tutkitaan parhaillaan. Odotettavissa on, että liiketulos kasvaa hieman, sillä operatiivisten vuokrasopimusten vuokranmaksuerien korko-osuus siirtyy liiketoiminnan muista kuluista rahoituskuluihin. Aiemmin kaikki vuokrien maksut vuokrasopimukseen liittyen ovat sisältyneet liiketoiminnan muihin kuluihin. Samalla taseen pysyvät vastaavat ja rahoitusvelat kasvavat uusien kirjanpitosäännösten käyttöönoton myötä.

Lyhennetty konsernin tuloslaskelma

Milj. euroa	Q4/17	Q4/16	Q3/17	2017	2016
Liikevaihto	2 511	2 438	2 509	10 045	9 802
Liiketoiminnan muut tuotot	53	29	36	147	123
Valmiiden ja keskeneräisten tuotteiden varastojen muutos	22	24	2	28	9
Materiaalit ja palvelut	-1 507	-1 515	-1 466	-5 945	-5 833
Toimituskulut ja komissiot	-239	-218	-239	-968	-920
Henkilöstökulut	-342	-319	-310	-1 331	-1 334
Liiketoiminnan muut kulut	-143	-155	-123	-551	-561
Osuus osakkuus- ja yhteisyritysten tuloksesta	31	124	5	66	156
Biologisten hyödykkeiden nettomuutos	-20	-202	-20	-72	-261
Poistot ja arvonalentumiset	-130	-61	-124	-515	-398
Liiketulos	236	145	270	904	783
Nettorahoituserät	-27	-69	-46	-162	-242
Tulos ennen veroja	209	76	224	742	541
Tuloverot	-36	-20	-33	-128	-134
Katsauskauden tulos	173	56	191	614	407
Jakautuminen:					
Emoyhtiön omistajat	174	91	191	625	463
Määräysvallattomien omistajien osuudet	-1	-35	0	-11	-56
Katsauskauden tulos	173	56	191	614	407
Osakekohtainen tulos					
Laimentamaton osakekohtainen tulos, euroa	0,22	0,12	0,24	0,79	0,59
Laimennusvaikutuksella oikaistu osakekohtainen tulos, euroa	0,22	0,12	0,24	0,79	0,59

Konsernin laaja tuloslaskelma

Milj. euroa	Q4/17	Q4/16	Q3/17	2017	2016
Katsauskauden tulos	173	56	191	614	407
Muut laajan tuloksen erät					
Erät, joita ei siirretä tulosvaikutteisiksi					
Etuuspohjaisten järjestelyiden vakuutusmatemaattiset voitot ja tappiot	57	-52	4	61	-62
Tuloverot eristä, joita ei siirretä tulosvaikutteisiksi	-9	15	-1	-10	15
	48	-37	3	51	-47
Erät, jotka voidaan myöhemmin siirtää tulosvaikutteisiksi					
Osakkuus- ja yhteisyritysten muiden laajan tuloksen erien osuus, joka voidaan siirtää tulosvaikutteiseksi	2	4	0	5	0
Oman pääoman nettoinvestointien muuntoerot	-60	123	-59	-288	124
Määräysvallattomien omistajien osuuden muuntoerot	1	2	-2	-3	-3
Nettosijoitusten suojaukset	4	-19	11	40	-11
Rahavirran suojaukset	5	-13	3	32	13
Myytavissä olevat sijoitukset	38	30	37	39	138
Tuloverot eristä, jotka voidaan siirtää tulosvaikutteisiksi	-3	5	0	-10	-1
	-13	132	-10	-185	260
Laaja tulos yhteensä	208	151	184	480	620
Jakautuminen:					
Emoyhtiön omistajat	208	184	186	494	679
Määräysvallattomien omistajien osuudet	0	-33	-2	-14	-59
Laaja tulos yhteensä	208	151	184	480	620

Lyhennetty konsernin tase

Milj. euroa		31.12.2017	31.12.2016
Varat			
Liikearvo	O	237	238
Muut aineettomat hyödykkeet	O	229	180
Aineelliset hyödykkeet	O	5 310	5 611
		5 776	6 029
Biologiset hyödykkeet	O	448	489
Päästöoikeudet	O	12	14
Osakkuus- ja yhteisyritykset	O	1 600	1 594
Myytavissä olevat sijoitukset: noteeratut arvopaperit	I	21	42
Myytavissä olevat sijoitukset: noteeraamattomat arvopaperit	O	318	253
Pitkäaikaiset lainasaamiset	I	55	7
Laskennalliset verosaamiset	T	154	214
Muut pitkäaikaiset varat	O	50	57
Pitkäaikaiset varat		8 434	8 699
Vaihto-omaisuus	O	1 321	1 346
Versaamiset	T	9	9
Lyhytaikaiset korottomat saamiset	O	1 319	1 273
Korolliset saamiset	I	80	46
Rahavarat	I	607	953
Lyhytaikaiset varat		3 336	3 627
Varat yhteensä		11 770	12 326
Oma pääoma ja velat			
Emoyhtiön omistajat		6 008	5 806
Määräysvallattomien omistajien osuus		47	62
Oma pääoma yhteensä		6 055	5 868
Työsuhteen päättymisen jälkeisiin etuuksiin liittyvät varaukset	O	377	436
Muut varaukset	O	111	114
Laskennalliset verovelat	T	166	203
Korollinen pitkäaikainen velka	I	2 046	2 655
Muut pitkäaikaiset korottomat velat	O	52	61
Pitkäaikaiset velat		2 752	3 469
Pitkäaikaisten velkojen lyhennyserät	I	370	552
Korolliset velat	I	596	563
Käytössä olevat luottolimiitit	I	4	4
Muut varaukset	O	23	20
Muut korottomat velat	O	1 888	1 774
Verovelat	T	82	76
Lyhytaikaiset velat		2 963	2 989
Velat yhteensä		5 715	6 458
Oma pääoma ja velat yhteensä		11 770	12 326

O-kirjaimella merkityt erät sisältyvät sidottuun pääomaan.

I-kirjaimella merkityt erät sisältyvät korollisiin nettovelkoihin.

T-kirjaimella merkityt erät sisältyvät nettoverovelkaan.

Lyhennetty konsernin rahavirtalaskelma

Milj. euroa	2017	2016
Liiketoiminnan rahavirta		
Liiketulos	904	783
Tulos muista laajan tuloslaskelman eristä	-	-1
Ei-kassavaikutteisten erien oikaisut	551	567
Nettokäyttöpääoman muutos	37	283
Liiketoiminnan rahavirta	1 492	1 632
Maksetut nettorahoituserät	-193	-180
Maksetut tuloverot, netto	-97	-92
Liiketoiminnasta kertyneet nettorahavarat	1 202	1 360
Investointien rahavirta		
Osakkuus- ja yhteisyritysosuuksien hankinnat	-9	-1
Myytavissä olevien sijoitusten hankinnat	-8	-2
Tuotot tytäryritysten osakkeiden ja liiketoiminnan myynnistä vähennettynä myydyillä rahavaroilla	-4	40
Tuotot osakkuus- ja yhteisyritysten osakkeiden myynnistä	5	26
Tuotot myytävissä olevien sijoitusten myynnistä	-	10
Aineellisten ja aineettomien hyödykkeiden myynnistä saadut tuotot	45	220
Kiinteän omaisuuden myynnistä maksetut tuloverot	-15	-13
Investoinnit	-658	-798
Pitkäaikaisten saamisten nettomuutos	-52	64
Investointeihin käytetyt nettorahavarat	-696	-454
Rahoituksen rahavirta		
Uusien pitkäaikaisten lainojen nostot	425	368
Pitkäaikaisten lainojen lyhennykset	-1 034	-781
Lyhytaikaisten lainojen muutos	76	-46
Maksetut osingot	-292	-260
Tytäryritysosuuksien osto määräysvallattomilta omistajilta	-	-46
Määräysvallattomien omistajien oman pääoman ehtoiset sijoitukset vähennettynä osingoilla	-1	-2
Omien osakkeiden ostot ¹	-3	-2
Rahoituksen nettorahavirta	-829	-769
Rahavarojen nettomuutos	-323	137
Muuntoerot	-23	5
Nettorahavarat katsauskauden alussa	949	807
Nettorahavarat katsauskauden lopussa	603	949
Rahavarat katsauskauden lopussa	607	953
Käytössä olevat luottolimitit katsauskauden lopussa	-4	-4
Nettorahavarat katsauskauden lopussa	603	949
Myyntit		
Rahavarat	7	1
Muut aineettomat ja aineelliset hyödykkeet	3	39
Käyttöpääoma	1	6
Korolliset saamiset ja velat	-1	3
Määräysvallattomien omistajien osuudet	-	-4
Myytyjen yritysten nettovarot	10	45
Myyntivoitto	-9	-
Myyntihinta yhteensä	1	45
Kauppahinnan käteisosa	-	41
Ehdollinen kauppahinta	1	4
Myyntihinta yhteensä	1	45
Edellisen vuoden myynneistä saadut rahavarat	3	-

¹ Konsernin osakepalkkio-ohjelmaa varten ostetut omat osakkeet. Konsernilla ei ollut omia osakkeita joulukuun 2017 lopussa.

Aineelliset ja aineettomat hyödykkeet, liikearvo, biologiset hyödykkeet ja muut aineettomat hyödykkeet

Milj. euroa	2017	2016
Avaava tase 1.1.	6 518	6 671
Lisäykset aineellisiin ja aineettomiin hyödykkeisiin	560	638
Lisäykset biologisiin hyödykkeisiin	80	91
Biologisten hyödykkeiden kasvatuskustannukset	-66	-141
Vähennykset	-12	-253
Tytäryritysten myynti	-3	-39
Poistot ja arvonalentumiset	-515	-398
Biologisten hyödykkeiden käyvän arvon muutos	-6	-120
Muuntoero ja muut	-332	69
Tasearvo yhteensä	6 224	6 518

Korolliset lainat

Milj. euroa	31.12.2017	31.12.2016
Joukkovelkakirjalainat	1 352	1 705
Lainat rahoituslaitoksilta	1 029	1 434
Rahoitusleasingvastuut	29	56
Muut pitkäaikaiset lainat	6	12
Pitkäaikainen velka mukaan lukien lyhytaikainen osuus	2 416	3 207
Lyhytaikaiset lainat	525	452
Korkovelat	35	54
Johdannaisvelat	36	57
Käytössä olevat luottolimiitit	4	4
Korolliset velat yhteensä	3 016	3 774

Milj. euroa	2017	2016
Avaava tase 1.1.	3 774	4 197
Pitkäaikaisten lainojen nostot	425	368
Pitkäaikaisten lainojen lyhennykset	-1 034	-781
Lyhytaikaisten lainojen ja korkovelan muutos	54	-50
Johdannaisvelkojen muutos	-21	-13
Muuntoero ja muut	-182	53
Korolliset velat yhteensä	3 016	3 774

Laskelma konsernin oman pääoman muutoksista

Milj. euroa	Käyvän arvon rahasto													Yhteensä
	Osake- pääoma	Ylikurssi- rahasto ja vararahasto	Sijoitetun vapaan oman pääoman rahasto	Omat osakkeet	Vaiheittaisen hankinnan uudelleen arvostuksen ylijäämä	Myytävissä olevat sijoitukset	Rahavirran suojaukset	Muut laajan tuloksen erät osakkuus- ja yhteisyrityksissä	Kertyneet muuntoerot ja nettoinvestointien suojaukset	Kertyneet voittovarot	Jakautuminen emoyhtiön omistajille	Määräys- vallattomien omistajien osuus		
Oma pääoma 31.12.2015	1 342	77	633	-	4	27	-24	-19	-147	3 495	5 388	125	5 513	
Katsauskauden tulos	-	-	-	-	-	-	-	-	-	463	463	-56	407	
Muut laajan tuloksen erät ennen veroja	-	-	-	-	-	138	13	-	113	-62	202	-3	199	
Muihin laajan tuloksen eriin liittyvä tulovero	-	-	-	-	-	-3	-	-	2	15	14	-	14	
Laaja tulos yhteensä	-	-	-	-	-	135	13	-	115	416	679	-59	620	
Osinko	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-260	-260	-	-260	
Yritystotot ja -myynnit	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-1	-1	-4	-5	
Yhtiön hallussa olevien omien osakkeiden osto	-	-	-	-2	-	-	-	-	-	-	-2	-	-2	
Osakeperusteiset maksut	-	-	-	2	-	-	-	-	-	-	2	-	2	
Oma pääoma 31.12.2016	1 342	77	633	-	4	162	-11	-19	-32	3 650	5 806	62	5 868	
Katsauskauden tulos	-	-	-	-	-	-	-	-	-	625	625	-11	614	
Muut laajan tuloksen erät ennen veroja	-	-	-	-	-	39	32	5	-248	61	-111	-3	-114	
Muihin laajan tuloksen eriin liittyvä tulovero	-	-	-	-	-	4	-6	-	-8	-10	-20	-	-20	
Laaja tulos yhteensä	-	-	-	-	-	43	26	5	-256	676	494	-14	480	
Osinko	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-292	-292	-1	-293	
Yhtiön hallussa olevien omien osakkeiden osto	-	-	-	-3	-	-	-	-	-	-	-3	-	-3	
Osakeperusteiset maksut	-	-	-	3	-	-	-	-	-	-	3	-	3	
Oma pääoma 31.12.2017	1 342	77	633	-	4	205	15	-14	-288	4 034	6 008	47	6 055	

Vastuusitoumukset ja ehdolliset velat

Milj. euroa	31.12.2017	31.12.2016
Omasta puolesta annetut vakuudet		
Kiinnitykset	2	9
Osakkuus- ja yhteisyritysten puolesta annetut vakuudet		
Takaukset	4	4
Muiden puolesta annetut vakuudet		
Takaukset	26	34
Muut omat vastuut		
Vuokrasopimukset seuraavien 12 kk:n aikana	81	86
Vuokrasopimukset seuraavien 12 kk:n jälkeen	644	747
Eläkevastuut	-	1
Muut vastuut	6	9
Yhteensä	763	890
Kiinnitykset	2	9
Takaukset	30	38
Vuokrasopimukset	725	833
Eläkevastuut	-	1
Muut vastuut	6	9
Yhteensä	763	890

Pääomasitoumukset

Konsernin suorat investointisopimukset olivat 152 milj. euroa (verrattuna 171 milj. euroon 31.12.2016). Summat sisältävät konsernin osuuden yhteisten toimintojen suorista investointisopimuksista.

Liikevaihto segmentteittäin

Milj. euroa	2017	Q4/17	Q3/17	Q2/17	Q1/17	2016	Q4/16	Q3/16	Q2/16	Q1/16
Consumer Board	2 516	636	639	630	611	2 342	580	599	599	564
Packaging Solutions	1 255	334	318	313	290	1 044	282	259	258	245
Biomaterials	1 483	364	379	371	369	1 376	349	334	342	351
Wood Products	1 669	398	415	440	416	1 595	395	385	433	382
Paper	2 920	726	727	719	748	3 245	760	792	839	854
Muut	2 490	618	593	628	651	2 477	641	559	629	648
Segmenttien välinen liikevaihto	-2 288	-565	-562	-573	-588	-2 277	-569	-535	-574	-599
Yhteensä	10 045	2 511	2 509	2 528	2 497	9 802	2 438	2 393	2 526	2 445

Operatiivinen liiketulos segmentteittäin

Milj. euroa	2017	Q4/17	Q3/17	Q2/17	Q1/17	2016	Q4/16	Q3/16	Q2/16	Q1/16
Consumer Board	285	69	86	69	61	254	38	67	76	73
Packaging Solutions	170	58	48	40	24	64	19	21	17	7
Biomaterials	264	61	88	62	53	224	40	43	57	84
Wood Products	111	25	29	35	22	88	17	22	33	16
Paper	128	46	29	11	42	211	64	53	43	51
Muut	46	21	10	2	13	43	13	13	0	17
Operatiivinen liiketulos	1 004	280	290	219	215	884	191	219	226	248
Käyvän arvon muutokset ja liiketoimintaan kuulumattomat erät ¹	-16	-15	0	-6	5	-67	-12	-14	-15	-26
Vertailukelpoisuuteen vaikuttavat erät	-84	-29	-20	-8	-27	-34	-34	-9	37	-28
Liiketulos (IFRS)	904	236	270	205	193	783	145	196	248	194
Nettorahoituserät	-162	-27	-46	-60	-29	-242	-69	-35	-99	-39
Tulos ennen veroja	742	209	224	145	164	541	76	161	149	155
Tuloverot	-128	-36	-33	-2	-57	-134	-20	-42	-31	-41
Katsauskauden tulos	614	173	191	143	107	407	56	119	118	114

¹ Käyvän arvon muutokset ja liiketoimintaan kuulumattomat erät sisältävät osakesidonnaiset kannustinjärjestelmät ja niihin liittyvät suojaukset, hiilidioksidin päästöoikeuksien arvostuksen, biologisten hyödykkeiden uudelleenarvostuksen sekä konsernin osuuden osakkuus- ja yhteisyritysten tuloveroista ja nettorahoituseristä.

Vertailukelpoisuuteen vaikuttavat erät, käyvän arvon muutokset ja liiketoimintaan kuulumattomat erät

Milj. euroa	2017	Q4/17	Q3/17	Q2/17	Q1/17	2016	Q4/16	Q3/16	Q2/16	Q1/16
Aineellisten ja aineettomien hyödykkeiden sekä biologisten hyödykkeiden arvonalentumiset ja arvonalentumisten peruutukset	-8	-5	0	0	-3	-133	-167	-6	41	-1
Uudelleenjärjestelykustannukset ilman aineellisten ja aineettomien hyödykkeiden arvonalentumisia	-14	0	0	0	-14	-19	0	-3	-16	0
Yritysmyyynnit	-28	-8	-20	0	0	144	155	0	16	-27
Muut	-34	-16	0	-8	-10	-26	-22	0	-4	0
Vertailukelpoisuuteen vaikuttavat erät yhteensä	-84	-29	-20	-8	-27	-34	-34	-9	37	-28
Käyvän arvon muutokset ja liiketoimintaan kuulumattomat erät	-16	-15	0	-6	5	-67	-12	-14	-15	-26
Yhteensä	-100	-44	-20	-14	-22	-101	-46	-23	22	-54

Vertailukelpoisuuteen vaikuttavat erät segmentteittäin

Milj. euroa	2017	Q4/17	Q3/17	Q2/17	Q1/17	2016	Q4/16	Q3/16	Q2/16	Q1/16
Consumer Board	-30	1	-20	-8	-3	-77	-77	0	0	0
Packaging Solutions	-3	0	0	0	-3	-21	-12	-9	0	0
Biomaterials	-3	0	0	0	-3	0	0	0	0	0
Wood Products	-9	-9	0	0	0	0	0	0	0	0
Paper	-22	-4	0	0	-18	78	69	0	37	-28
Muut	-17	-17	0	0	0	-14	-14	0	0	0
Liiketuloksen vertailukelpoisuuteen vaikuttavat erät	-84	-29	-20	-8	-27	-34	-34	-9	37	-28
Verojen vertailukelpoisuuteen vaikuttavat erät	11	4	0	1	6	-22	-11	1	-10	-2
Katsauskauden tuloksen vertailukelpoisuuteen vaikuttavat erät	-73	-25	-20	-7	-21	-56	-45	-8	27	-30
Jakautuminen:										
Emoyhtiön omistajat	-73	-25	-20	-7	-21	-47	-37	-8	27	-29
Määräysvallattomien omistajien osuudet	0	0	0	0	0	-9	-8	0	0	-1
Katsauskauden tuloksen vertailukelpoisuuteen vaikuttavat erät	-73	-25	-20	-7	-21	-56	-45	-8	27	-30

Käyvän arvon muutokset ja liiketoimintaan kuulumattomat erät¹ segmentteittäin

Milj. euroa	2017	Q4/17	Q3/17	Q2/17	Q1/17	2016	Q4/16	Q3/16	Q2/16	Q1/16
Consumer Board	-2	0	0	-1	-1	-110	-102	-2	-4	-2
Packaging Solutions	-1	0	0	0	-1	-1	0	0	0	-1
Biomaterials	-7	0	-4	-2	-1	-13	-5	-3	-2	-3
Wood Products	0	1	0	0	-1	0	0	0	0	0
Paper	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Muut	-6	-16	4	-3	9	57	95	-9	-9	-20
Liiketuloksen käyvän arvon muutokset ja liiketoimintaan kuulumattomat erät	-16	-15	0	-6	5	-67	-12	-14	-15	-26

¹ Käyvän arvon muutokset ja liiketoimintaan kuulumattomat erät sisältävät osakesidonnaiset kannustinjärjestelmät ja niihin liittyvät suojaukset, hiilidioksidin päästöoikeuksien arvostuksen, biologisten hyödykkeiden uudelleenarvostuksen sekä Stora Enson osuuden osakkuus- ja yhteisyritysten tuloveroista ja nettorahoituseristä.

Liiketulos segmentteittäin

Milj. euroa	2017	Q4/17	Q3/17	Q2/17	Q1/17	2016	Q4/16	Q3/16	Q2/16	Q1/16
Consumer Board	253	70	66	60	57	67	-141	65	72	71
Packaging Solutions	166	58	48	40	20	42	7	12	17	6
Biomaterials	254	61	84	60	49	211	35	40	55	81
Wood Products	102	17	29	35	21	88	17	22	33	16
Paper	106	42	29	11	24	289	133	53	80	23
Muut	23	-12	14	-1	22	86	94	4	-9	-3
Liiketulos (IFRS)	904	236	270	205	193	783	145	196	248	194
Nettorahoituserät	-162	-27	-46	-60	-29	-242	-69	-35	-99	-39
Tulos ennen veroja	742	209	224	145	164	541	76	161	149	155
Tuloverot	-128	-36	-33	-2	-57	-134	-20	-42	-31	-41
Katsauskauden tulos	614	173	191	143	107	407	56	119	118	114

Euron vaihtokurssit

1 euro on yhtä kuin	Päätöskurssi		Keskipurssi	
	31.12.2017	31.12.2016	31.12.2017	31.12.2016
SEK	9,8438	9,5525	9,6369	9,4673
USD	1,1993	1,0541	1,1293	1,1066
GBP	0,8872	0,8562	0,8761	0,8189

Transaktioriski ja päävaluuttojen suojaukset 31.12.2017

Milj. euroa	EUR	USD	SEK	GBP	Muut	Yhteensä
Liikevaihto vuonna 2017	5 773	1 737	1 100	400	1 035	10 045
Kulut vuonna 2017	-4 689	-416	-2 080	-53	-1 382	-8 620
Yhteensä	1 084	1 321	-980	347	-347	1 425
Arvioitu vuosittainen liiketoiminnan nettorahavirta		1 260	-960	360		
Transaktioriskin suojaukset 31.12.2017		-630	510	-180		
Suojausprosentti 31.12.2017 seuraaville 12 kuukaudelle		50 %	53 %	50 %		

Valuuttakurssimuutosten vaikutus operatiiviseen liitetulokseen

Operatiivinen liitetulos: Valuuttakurssivaikutus, 10 % vahvistuminen	Milj. euroa
USD	126
SEK	-96
GBP	36

Herkkyys perustuu seuraavien 12 kuukauden liiketoiminnan nettorahavirtaan. Laskelmassa ei ole huomioitu valuuttasuojauksia ja siinä oletetaan, että ainoastaan yksittäisissä valuuttakurssissa tapahtuu muutoksia. Valuuttakurssien heikkenemisen vaikutus olisi vastakkainen.

Rahoitusinstrumenttien käyvät arvot

Stora Enso määrittää ja esittää rahoitusinstrumenttien käyvän arvon arvostustekniikoittain seuraavan hierarkian mukaisesti:

- Taso 1: identtisten varojen tai velkojen noteeratut (oikaisemattomat) hinnat toimivilla markkinoilla
- Taso 2: muut tekniikat, joissa kaikki kirjattuun käypään arvoon merkittävästi vaikuttavat tekijät ovat todettavissa suoraan tai epäsuorasti
- Taso 3: tekniikat, joissa käytettävillä tekijöillä on merkittävä vaikutus kirjattuun käypään arvoon, mutta tekijät eivät perustu todettavissa oleviin markkinatietoihin

Arvostustekniikat on kuvattu tarkemmin konsernin tilinpäätöksessä.

Rahoitusvarojen ja velkojen kirjanpitoarvot arvostusryhmittäin ja käyvän arvon perusteella: 31.12.2017

Milj. euroa	Lainat ja saamiset	Käypään arvoon tuloslaskelman kautta kirjattavat rahoituserät	Suojaavat johdannaiset	Myytävikissä olevat sijoitukset	Kirjanpitoarvot	Käypä arvo
Rahoitusvarat						
Myytävikissä olevat sijoitukset	-	-	-	339	339	339
Pitkäaikaiset lainasaamiset	55	-	-	-	55	55
Myyntisaamiset ja muut korottomat saamiset	965	-	-	-	965	965
Korolliset saamiset	15	16	49	-	80	80
Rahavarat	607	-	-	-	607	607
Kirjanpitoarvo	1 642	16	49	339	2 046	2 046

Milj. euroa	Käypään arvoon tuloslaskelman kautta kirjattavat rahoituserät	Suojaavat johdannaiset	Rahoitusvarat jaksotettuun hankintamenuun	Kirjanpitoarvot	Käypä arvo
Rahoitusvelat					
Korollinen pitkäaikainen velka	-	-	2 046	2 046	2 357
Korollisten velkojen lyhennyserät	-	-	370	370	370
Korolliset velat	4	32	560	596	596
Ostovelat ja muut korottomat velat	20	-	1 576	1 596	1 596
Käytössä olevat luottolimiitit	-	-	4	4	4
Kirjanpitoarvo	24	32	4 556	4 612	4 923

Milj. euroa	Taso 1	Taso 2	Taso 3	Yhteensä
Rahoitusvaroihin kuuluvat johdannaiset	-	65	-	65
Myyntisaamiset ja muut korottomat saamiset	-	-	-	-
Myytävikissä olevat sijoitukset	21	-	318	339
Johdannaisvelat	-	36	-	36
Ostovelat ja muut korottomat velat	-	-	20	20

Rahoitusvarojen ja velkojen kirjanpitoarvot arvostusryhmittäin ja käyvän arvon perusteella: 31.12.2016

Milj. euroa	Lainat ja saamiset	Käypään arvoon tuloslaskelman kautta kirjattavat rahoituserät	Suojaavat johdannaiset	Myytävissä olevat sijoitukset	Kirjanpitoarvot	Käypä arvo
Rahoitusvarat						
Myytävissä olevat sijoitukset	-	-	-	295	295	295
Pitkäaikaiset lainasaamiset	7	-	-	-	7	7
Myyntisaamiset ja muut korottomat saamiset	870	3	-	-	873	873
Korolliset saamiset	5	12	29	-	46	46
Rahavarat	953	-	-	-	953	953
Kirjanpitoarvo	1 835	15	29	295	2 174	2 174

Milj. euroa	Käypään arvoon tuloslaskelman kautta kirjattavat rahoituserät	Suojaavat johdannaiset	Rahoitusvarat jaksotettuun hankintameno	Kirjanpitoarvot	Käypä arvo
Rahoitusvelat					
Korollinen pitkäaikainen velka	-	-	2 655	2 655	2 974
Korollisten velkojen lyhennyserät	-	-	552	552	552
Korolliset velat	7	50	506	563	563
Ostovelat ja muut korottomat velat	23	-	1 468	1 491	1 491
Käytössä olevat luottolimiitit	-	-	4	4	4
Kirjanpitoarvo	30	50	5 185	5 265	5 584

Milj. euroa	Taso 1	Taso 2	Taso 3	Yhteensä
Rahoitusvaroihin kuuluvat johdannaiset	-	41	-	41
Myyntisaamiset ja korottomat saamiset	-	3	-	3
Myytävissä olevat sijoitukset	42	-	253	295
Johdannaisvelat	-	57	-	57
Ostovelat ja muut korottomat velat	-	-	23	23

Tason 3 käypään arvoon kirjattujen rahoitusvarojen täsmäytys: 31.12.2017

Milj. euroa	2017	2016
Avaava tase 1.1.	253	131
Tuloslaskelmaan kirjatut tappiot	-2	5
Myytävissä olevien sijoitusten rahastoon kirjatut tappiot/voitot	60	125
Lisäykset	7	2
Myynnit	-	-10
Tasearvo	318	253

Tason 3 rahoitusvarat

Tason 3 rahoitusvarat koostuvat pääasiassa PVO-osakkeista, joiden arvostusmenetelmä on kuvattu tarkemmin tilinpäätöksessä. Arvostus on herkin sähkön hinnan ja diskonttauskoron muutoksille. Arvostusmallissa käytetty 3,43 %:n diskonttauskorko määritetään keskimääräisen painotetun pääomakustannuksen perusteella. Diskontattujen rahavirtojen laskennassa +/- 5 %:n muutos sähkön hinnassa merkitsisi +38 milj. euron tai -38 milj. euron muutosta arvostuksessa, +/- 1 %-yksikön muutos diskonttauskorossa merkitsisi -32 milj. euron tai +42 milj. euron muutosta arvostuksessa.

Stora Enson osakkeet

Vaihtomäärä

	Helsinki		Tukholma	
	A-osake	R-osake	A-osake	R-osake
Lokakuu	140 439	48 052 585	231 890	11 947 956
Marraskuu	92 414	43 417 899	134 838	9 734 873
Joulukuu	99 786	37 592 012	110 379	5 477 897
Yhteensä	332 639	129 062 496	477 107	27 160 726

Päätöskurssi

	Helsinki, EUR		Tukholma, SEK	
	A-osake	R-osake	A-osake	R-osake
Lokakuu	13,48	13,43	132,00	131,30
Marraskuu	12,98	12,86	128,40	128,10
Joulukuu	13,20	13,22	130,00	129,50

Osakkeiden lukumäärä keskimäärin

Milj.	Q4/17	Q4/16	Q3/17	2017	2016
Kausittainen	788,6	788,6	788,6	788,6	788,6
Kumulatiivinen	788,6	788,6	788,6	788,6	788,6
Kumulatiivinen, laimennettu	790,0	790,0	789,9	790,0	789,9

Tunnuslukujen laskentaperiaatteet

Operatiivinen sijoitetun pääoman tuotto, operatiivinen ROCE (%)	100 x	<u>Operatiivinen liike-tulos</u> Sijoitettu pääoma ^{1,2}
Operatiivinen sidotun pääoman tuotto, operatiivinen ROOC (%)	100 x	<u>Operatiivinen liike-tulos</u> Sidottu pääoma ²
Oman pääoman tuotto, ROE (%)	100 x	<u>Katsauskauden tulos</u> Oma pääoma yhteensä ²
Korolliset nettovelat		Korolliset velat – korolliset saamiset
Velkaantumisaste		<u>Korolliset nettovelat</u> Oma pääoma ³
Tulos/osake (EPS)		<u>Katsauskauden tulos</u> ³ Osakkeiden keskimääräinen lukumäärä
Operatiivinen liike-tulos		Liike-tulos ilman vertailukelpoisuuteen vaikuttavia eriä ja käyvän arvon muutoksia sekä Stora Enson osuus osakkuus- ja yhteisyritystensä liike-tuloksesta ilman vertailukelpoisuuteen vaikuttavia eriä ja käyvän arvon muutoksia.
Operatiivinen EBITDA		Liike-tulos ilman biologisten hyödykkeiden arvonalentumisia, aineellisten ja aineettomien hyödykkeiden poistoja ja arvonalentumista, vertailukelpoisuuteen vaikuttavia eriä ja käyvän arvon muutoksia. Määritelmä sisältää vastaavat osuudet osakkuus- ja yhteisyritysten tuloksesta.
Nettovelan suhde operatiiviseen EBITDAan		<u>Korolliset nettovelat</u> Edellisten 12 kuukauden operatiivinen EBITDA
Kiinteät kulut		Kunnossapito, henkilöstö, muut hallinnolliset kulut, ilman vertailukelpoisuuteen vaikuttavia eriä ja käyvän arvon muutoksia
Edelliset 12 kuukautta		Raportointipäivää edeltävät 12 kuukautta
Työtapatuemat (TRI), taajuus		Lääketieteellistä hoitoa vaatineiden tapaturmien määrä miljoonaa työtuntia kohti
Poissaoloihin johtaneet tapaturmat (LTA), taajuus		Poissaoloon johtaneiden tapaturmien määrä milj. työtuntia kohti

¹ Sijoitettu pääoma = sidottu pääoma – nettoverovelka

² Katsauskauden keskiarvo

³ Jakautuminen emoyhtiön omistajille

Luettelo ei-IFRS-tunnusluvuista

Operatiivinen EBITDA	Poistot ja arvonalentumiset ilman vertailukelpoisuuteen vaikuttavia eriä
Operatiivinen EBITDA, %	Operatiivinen sijoitetun pääoman tuotto (ROCE)
Operatiivinen liike-tulos	Tulos/osake, ilman vertailukelpoisuuteen vaikuttavia eriä
Operatiivinen liike-tulosprosentti	Nettovelan suhde edellisten 12 kk operatiiviseen EBITDAan
Tulos ennen veroja ja ilman vertailukelpoisuuteen vaikuttavia eriä	Kiinteät kustannukset/liikevaihto
Investoinnit	Operatiivinen ROOC
Investoinnit ilman lisäyksiä biologisiin hyödykkeisiin	Liiketoiminnasta kertyneet rahavirrat
Sijoitettu pääoma	Rahavirta investointien jälkeen

Yhteystiedot

Stora Enso Oyj

PL 309
00101 Helsinki
Käyntiosoite: Kanavaranta 1
Puh. 02046 131

Stora Enso AB

PL 70395
SE-107 24 Stockholm, Sweden
Käyntiosoite: World Trade Center
Klarabergsviadukten 70
Puh. +46 1046 46 000

storaenso.com**storaenso.com/investors****Lisätietoja:**

Seppo Parvi, talousjohtaja, puh. 02046 21205
Ulla Paajanen-Sainio, sijoittajasuhdejohtaja, puh. 040 763 8767
Satu Härkönen, viestintäjohtaja, Suomen mediasuhteet, puh. 040 832 7458

Stora Enson vuoden 2018 ensimmäisen neljänneksen tulos julkaistaan**27.4.2018**

Stora Enso on pakkaus-, biomateriaali-, puutuote- ja paperiteollisuuden uusiutuvien tuotteiden maailmanlaajuinen toimittaja osana biotaloutta. Uskomme, että kaikki, mikä tänään valmistetaan uusiutumattomista materiaaleista, voidaan huomenna valmistaa puusta. Konsernin palveluksessa on noin 26 000 henkilöä yli 30 maassa. Vuonna 2017 liikevaihtomme oli 10 miljardia euroa. Stora Enson osakkeet noteerataan Nasdaq Helsinki Oy:ssä (STEAV, STERV) ja Nasdaq Stockholm AB:ssa (STE A, STE R). Lisäksi Stora Enson ADR-todistuksilla (SEOAY) käydään kauppaa Yhdysvalloissa.

storaenso.com

Stora Ensoon ja sen liiketoimintoihin kohdistuu riskejä ja epävarmuustekijöitä. Tietyt tässä esitetyt lausumat, jotka eivät ole historiallisia tosiasioita, kuten markkinoiden oletettuun kasvuun ja kehitykseen liittyvät lausumat ja muut kasvu- ja tuottavuusolettamat sekä lausumat, jotka alkavat ilmaisuilla "uskoo", "olettaa", "odottaa", "ennustaa" tai muilla vastaavilla ilmaisuilla, ovat tulevaisuudennäkymiin liittyviä kannanottoja. Koska nämä lausumat perustuvat nykyisiin suunnitelmiin, arvioihin ja ennusteisiin, ne sisältävät riskejä ja epävarmuustekijöitä, jotka saattavat johtaa siihen, että tulokset poikkeavat merkittävästi niistä koskevista arvioista. Tällaisia tulevaisuutta koskevista lausumista esitetyt tekijöitä, jotka saattavat merkittävästi muuttaa tuloksia, voivat muun muassa olla: (1) toiminnalliset tekijät, kuten jatkuva menestys tuotannollisessa toiminnassa ja siinä saavutettava tehokkuus, jatkuvat saavutukset tuotekehityksessä, konsernin tavoittelemien asiakkaiden kyky hyväksyä uusia tuotteita ja palveluita, voimassaolevien ja uusien yhteistyösopimusten mukanaan tuoma menestys, muutokset liiketoiminnan strategioissa, kehityssuunnitelmissa tai tavoitteissa, muutokset konsernin patenttien tai muiden tekijänoikeuksien antamassa suojassa sekä pääoman saatavuus hyväksyttävillä ehdoilla; (2) teollisuuden yleiset olosuhteet, kuten tuotteiden kysynnän voimakkuus, kilpailun kovuus, konsernin tuotteiden markkinahinnat maailmalla nyt ja tulevaisuudessa sekä niihin liittyvät hintapaineet, raaka-aineiden hintavaihtelut, konsernin asiakkaiden ja kilpailijoiden taloudellinen tilanne sekä mahdollisten uusien kilpailevien tuotteiden ja teknologioiden kehittäminen kilpailijoiden toimesta; ja (3) yleinen taloudellinen tilanne, kuten talouskasvu konsernin tärkeimmillä markkina-alueilla sekä valuuttakurssi- ja korkotasovaihtelut. Kaikki lausumat perustuvat johdon parhaaseen arvioon saatavilla olevan tiedon valossa. Stora Enso ei sitoudu päivittämään tai muuttamaan lausumia, paitsi siltä osin kuin siihen on lainmukainen velvollisuus.